

ЗМІСТ

Визначення понять і термінів. Загальні положення	2
Строк дії Договору. Порядок вступу в дію Договору	5
 Що застраховано за Договором	
• Страхова сума. Франшиза	6
• Територія дії Договору	8
 Що не покривається за Договором	
• Страхові ризики. Страхові випадки	8
• Винятки із Страхових випадків та обмеження страхування	15
 Якщо стався страховий випадок	
• Порядок дій та контактні дані для звернення у разі настання події, що має ознаки Страхового випадку	22
 Виплата страхового відшкодування	
• Документи, необхідні для виплати Страхового відшкодування	23
• Порядок розрахунку, умови та строки здійснення Страхових виплат	26
• Підстави відмови у Страховій виплаті	30
Порядок укладення Договору	31
Порядок внесення змін, дострокового припинення, розірвання Договору, їх правові наслідки. Порядок відмови від Договору	31
Права і обов'язки сторін	34
Порядок вирішення спорів. Відповідальність сторін	37
Додаткові умови	38

1. Визначення понять і термінів та загальні положення

1.1. Ці Загальні умови страхового продукту «Страховання будівельно-монтажних ризиків» (надалі - Умови), затверджені Наказом №63 від 14.06.2024, вступають в дію з 01.07.2024 та розміщені на веб-сайті Страховика за посиланням <https://uniqa.ua/storage/insurance-products/reports-files/0221-General-terms.pdf>

1.2. Ці Умови встановлюють загальні умови і порядок укладення Договорів страхування. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів страхування. За згодою Сторін у Договорі страхування можуть бути зазначені також інші умови, що не суперечать цим Умовам та законодавству України.

1.3. Договори страхування (надалі – Договори або Договір) за цим страховим продуктом є договорами комплексного страхування та укладаються на підставі Ліцензії, виданої Національним банком України (дата внесення запису 23.04.2024, що підтверджується Витягом із Державного реєстру фінансових установ), за класами страхування:

- 7 «Страховання майна, що перевозиться [включаючи вантаж, багаж (вантажобагаж)]» та включає ризик у межах класу страхування – страхування майна, що перевозиться [включаючи вантаж, багаж (вантажобагаж)], незалежно від способу транспортування, у випадку, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком у межах класу);
- 8 «Страховання майна від вогню та небезпечного впливу природних явищ» та в межах класу включає ризик страхування майна від вогню та небезпечного впливу природних явищ;
- 9 «Страховання майна від шкоди, заподіяної градом, морозом, іншими подіями (включаючи крадіжку, розбій, грабїж, умисне пошкодження / знищення майна), крім подій, визначених у класі 8» та в межах класу включає ризик страхування майна від шкоди, заподіяної градом, морозом, іншими подіями (включаючи крадіжку, розбій, грабїж, умисне пошкодження / знищення майна);
- 13 «Страховання іншої відповідальності (крім визначеної у класах 10, 11, 12)» та в межах класу включає ризик страхування відповідальності перед третіми особами, іншої ніж відповідальність оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, без обмежень та особливостей, які надають підстави для застосування спрощеного підходу для розрахунку капіталу платоспроможності та мінімального капіталу, у випадку, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком у межах класу);
- 16 «Страховання інших фінансових ризиків (крім визначених класами 14, 15)» та в межах класу включає страхування можливих збитків (витрат) у зв'язку з затримкою пуску об'єкта будівництва/монтажу в експлуатацію, у випадку, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком у межах класу).

1.4. За цим страховим продуктом Об'єктом страхування є:

1.4.1. за групою класів страхування 8 і 9 (страховання майна) (надалі – «в частині страхування майна») – майно на праві володіння, користування і розпорядження майном (надалі – Застрахований проект або Застраховане майно), зазначене у Договорі, з яким пов'язаний страховий інтерес Страхувальника;

1.4.2. за класом 13 (страховання відповідальності) (надалі – «в частині страхування відповідальності») – відповідальність за заподіяну шкоду особі або її майну Третіх осіб в результаті або під час здійснення будівельно-монтажних, проектно-дослідницьких, пуско-налагоджувальних або інших аналогічних робіт в рамках Застрахованого проекту, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком в межах класу);

1.4.3. за класом 7 (страхування майна, що перевозиться) (надалі – «в частині страхування вантажу») – майно в процесі перевезення, на праві володіння, користування і розпорядження майном (надалі – вантаж або застрахований вантаж), зазначене у Договорі, з яким пов'язаний страховий інтерес Страхувальника, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком в межах класу);

1.4.4. за класом страхування 16 (страхування інших фінансових ризиків) (надалі – «в частині страхування затримки пуску в експлуатацію») – можливі збитки чи витрати Страхувальника у зв'язку з затримкою пуску об'єкта будівництва/монтажу в експлуатацію внаслідок дії Страхових ризиків, що призвели до Страхового випадку у разі, якщо Договором передбачено страхування за вказаним класом (ризиком в межах класу).

1.5. Цей страховий продукт не містить ознак стандартного страхового продукту в розумінні Закону України «Про страхування».

1.6. Визначення понять і термінів, якщо інше не передбачено Договором:

Стандартний страховий продукт – страховий продукт із стандартними (типовими) умовами, які є незмінними і однаковими для невизначеного кола клієнтів.

Страховий випадок – подія, передбачена Договором, ризик виникнення якої застрахований, з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі згідно з умовами Договору.

Страхова виплата (Страхове відшкодування) – грошові кошти, що виплачуються Страховиком у разі настання Страхового випадку відповідно до умов Договору та/або законодавства.

Страхове покриття – сукупність строкових, територіальних та вартісних складових страхового захисту, що надається відповідно до Договору. Страхове покриття включає сукупність страхових ризиків, на випадок настання яких здійснюється страхування, об'єкт страхування, строк дії, грошовий еквівалент страхового захисту, а також територію дії страхового захисту. За страховим продуктом «Страхування будівельно-монтажних ризиків» строкові та територіальні складові страхового захисту є однаковими для всіх класів страхування (ризиків в межах класів), що передбачені Договором.

Страхова премія – плата у грошовій формі за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику згідно з Договором.

Страховий інтерес – матеріальна заінтересованість та/або потреба потенційного Страхувальника (іншої особи, визначеної у Договорі) у страхуванні ризиків, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням Застрахованим майном та з відшкодуванням Страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі.

Страховий тариф – це ставка Страхової премії з одиниці Страхової суми за визначений строк страхового покриття.

Строк страхового покриття – період, протягом якого діє Страхове покриття, та під час якого, в разі настання Страхового випадку, Страховик зобов'язаний здійснити Страхову виплату (відшкодування) відповідно до умов Договору.

Треті особи (потерпілі Треті особи) – фізичні особи, життю, здоров'ю та/або майну яких заподіяно шкоду та юридичні особи, майну яких завдано збитків внаслідок дій або бездіяльності Страхувальника під час здійснення будівельно-монтажних, проектно-дослідницьких, пуско-налагоджувальних робіт та відповідальність за відшкодування яких він несе відповідно до чинного законодавства України.

Будівельно-монтажні роботи – роботи, що включають будівельні роботи, монтажні роботи, пусконалагоджувальні роботи. Будівельно-монтажні роботи не включають в себе роботи, що виконуються в період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період).

Будівельні роботи – роботи щодо створення будівель, споруд з будівельних конструкцій, виробів та матеріалів, роботи з реконструкції та ремонту будівель, споруд, що існують. Будівельні роботи не включають в себе монтажні та пусконалагоджувальні роботи.

Монтажні роботи – роботи щодо збирання технологічного обладнання або конструкцій з окремих частин, установка обладнання на фундаменти та опори та/або прокладання трубопроводів.

Пусконалагоджувальні роботи – роботи щодо доведення змонтованого електротехнічного, санітарно-технічного обладнання та інших видів приладів, систем та устаткування автоматизації, сигналізації, зв'язку, блокування та ін., до стану, при якому забезпечується випуск продукції (виконання робіт, надання послуг) в обсязі та з якістю, що передбачена

проектом, а також будь-які випробувальні роботи. Під пусконаладжувальними роботами також розуміють роботи, які виконуються на об'єктах будівництва та монтажу, в період підготовки та проведення індивідуального і комплексного випробувань устаткування, включаючи змонтоване в процесі цих робіт технологічне устаткування.

Під **холостими випробуваннями** слід розуміти перевірку окремих частин встановленого обладнання шляхом проведення механічних, електричних, гідростатичних та інших видів випробувань або випробувального прогону тільки з метою перевірки їх працездатності, виключаючи завантаження сировини та матеріалів або інших операцій, що передбачають нагрів або розігрів, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв, виключаючи під'єднання до електромережі або іншої мережі навантаження.

Під **випробуваннями під завантаженням (гарячими випробуваннями)** слід розуміти перевірку якісних характеристик змонтованого Застрахованого майна – технологічного обладнання або його окремих частин шляхом його роботи в режимі експлуатаційного навантаження або виробничому режимі, включаючи завантаження сировини та матеріалів для відтворення дійсних умов роботи, а для електромоторів, електрогенераторів, трансформаторів, перетворювачів або інших аналогічних пристроїв під'єднання до електромережі або до іншої мережі навантаження.

Період післяпускових гарантійних зобов'язань (гарантійний період) – період встановленого законом або договором підряду гарантійного строку, протягом якого Підрядник зобов'язаний безоплатно виправити недоліки у виконаних будівельно-монтажних роботах, що були виконані ним та що виникли до моменту передачі об'єкту будівництва Замовнику.

Об'єкт будівництва – будівля, споруда, об'єкти, будівництво яких не завершено, за виключенням тимчасових споруд, навісів та подібних структур. Об'єкт будівництва, на якому виконується більше 50% відсотків монтажних робіт визначається як "об'єкт монтажу"; об'єкт монтажу включає в себе збірні конструкції, машини, обладнання та устаткування та їх частини у процесі монтажу.

Будівельний майданчик – земельна ділянка, на якій відповідно до рішення органу виконавчої влади прийнято рішення про розміщення майданчика (траси) для ведення у відповідності до проекту будівельно-монтажних, пусконаладжувальних робіт та випробувань.

Забудовник – фізична або юридична особа, що забезпечує на земельній ділянці, що йому належить будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів капітального будівництва, а також виконання інженерних вишукувань, підготовку проектної документації для їх будівництва, реконструкції, капітального ремонту.

Замовник – фізична або юридична особа, що уповноважена Забудовником здійснювати організацію будівельно-монтажних робіт за договорами підряду (контрактами) на будівництво.

Підрядник – особа, що виконує будівельно-монтажні роботи та залучається забудовником або замовником на підставі договорів підряду (контрактів) на будівництво.

Субпідрядник – особа, що виконує будівельно-монтажні роботи, що залучається підрядником на підставі договору субпідряду / підряду (контракту) на будівництво.

Застрахований договір підряду (Проект) – договір, в межах якого виконуються роботи, які є застрахованими в частині, передбаченій цим Договором.

Представники Страхувальника – усі повноважні представники, що приймають управлінські рішення та здійснюють керівництво та організацію проведення будівельних та/або монтажних робіт.

1.7. Не підлягає страхуванню та не відноситься до Застрахованого майна наступне майно, якщо інше не передбачено Договором:

- земля, включаючи верхній шар ґрунту, стоки, дренажні труби, траншеї, дороги, тротуари, залізничні полотна, дамби, плотини, резервуари, наземні водойми, підземні водойми, канали, бурове устаткування, свердловини, трубопроводи, кабелі, тунелі, мости, доки, пірси, причали;
- предмети під час перевезення шляхами внутрішнього сполучення, залізницею, повітряним та водним транспортом;
- транспортні засоби, що допущені до використання на дорогах загального користування, залізничні локомотиви, рухомий склад, самохідні машини, водні судна, повітряний та космічний транспорт;

- грошові кошти, акти, свідоцтва про право власності або грошові зобов'язання, банкноти, монети, марки, цінні папери та записи, облігації, зливки, хутра, ювелірні вироби, цінні метали, старовинні або класичні автомобілі; зразки, наочні приладдя, макети, виставочні примірники; плани, креслення, схеми, рукописи, фотознімки; технічні носії інформації;
- твори мистецтва, колекції, марки, монети, малюнки, картини, скульптури та ін.;
- рослини, сільськогосподарські культури, дерева, пасовища, тварини, птахи, риби та інші живі істоти;
- майно у шахтах, під землею, корисні копалини, наприклад, нафта, газ або природні родовища, майно за береговою лінією моря, океану;
- будь-яке майно на території атомних станцій;
- атомні реактори, будівлі, в яких знаходяться реактори, а також будь-яке обладнання та машини у них;
- будь-яке майно на території, що використовується або використовувалось для вироблення ядерної енергії або виробництва, використання, передавання або зберігання ядерних матеріалів;
- лінії електропередач та підтримуючі їх споруди, якщо вони застраховані за цим Договором, в радіусі понад триста метрів від території страхування;
- будівлі та споруди в аварійному або ветхому стані, а також майно, що знаходиться в них, несправне і непридатне до експлуатації майно;
- майно, яке виключене з цивільного обігу або обмежене в обігу згідно з чинним законодавством України;
- майно, яке знаходиться в зоні, яка офіційно визнана (або має статус) компетентними державними органами зоною можливого стихійного лиха, надзвичайного стану, якщо таке оголошення було зроблено до укладання Договору.

2. Строк дії договору. Порядок вступу в дію договору

2.1. Строк дії Договору встановлюється за згодою Сторін і зазначається у Договорі.

2.2. Якщо інше не передбачено Договором, Договір набирає чинності та Страхове покриття починає діяти з 00 годин 00 хвилин за київським часом дати, наступної за датою зарахування на поточний рахунок Страховика Страхової премії (першої частини премії, якщо загальна страхова премія сплачується частинами) в розмірі та у строк, які зазначені Договорі, але не раніше 00 годин 00 хвилин за київським часом дати, зазначеної у Договорі як дата початку строку дії Договору.

2.3. Якщо інше не передбачено Договором, Договір та Страхове покриття діє до 00 годин 00 хвилин за київським часом дати, що зазначена у Договорі як дата закінчення строку дії Договору, якщо інші обставини передбачені Умовами або Договором не призвели до дострокового припинення дії Договору.

2.4. Якщо інше не передбачено Договором, у випадку сплати Страхової премії частинами:

- дія страхового захисту продовжується на кожен наступний період страхування за умови сплати чергової частини Страхової премії в повному обсязі за відповідний період страхування не пізніше дати, встановленої у Договорі як гранична дата строку сплати цієї частини Страхової премії.

У випадку несплати чергової частини Страхової премії повністю або частково у строки, встановлені у Договорі, страховий захист не продовжується на наступний період страхування, при цьому:

- якщо чергова частина Страхової премії за наступний період страхування сплачена в повному обсязі не пізніше, ніж через 7 (сім) календарних днів з дати, встановленої у Договорі як гранична дата строку сплати чергової частини Страхової премії (надалі – Період очікування), дія страхового захисту на наступний період страхування поновлюється з дати, наступної за датою здійснення платежу. При цьому, дата закінчення строку дії Договору залишається незмінною;
- якщо чергову частину Страхової премії не сплачено в повному обсязі в Період

очікування або сплачено після закінчення Періоду очікування, страховий захист не продовжується на наступний період страхування та Договір припиняє свою дію з 00 годин 00 хвилин дати, наступної за датою закінчення попереднього періоду страхування;

- повернення Страхової премії, сплаченої не в повному обсязі або сплаченої після закінчення Періоду очікування, здійснюється Страховиком протягом 10 (десяти) календарних днів з дня отримання від Страхувальника письмової заяви про повернення Страхової премії згідно реквізитів, зазначених у цій заяві.

2.5. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик звільняється від обов'язку щодо виплати Страхового відшкодування за події, на момент настання яких існувала прострочена заборгованість по сплаті Страхової премії (частини Загальної страхової премії за Договором) за цим Договором.

2.6. Якщо інше не передбачено Договором, відповідальність Страховика припиняється безпосередньо після приймання об'єкта будівництва та монтажу Замовником або (що станеться раніше) після першого випробування (або першого випробування під навантаженням) об'єктів страхування, але не пізніше чотирьох тижнів після початку пуско-налагоджувальних робіт. У будь-якому разі відповідальність Страховика припиняється не пізніше дати, зазначеної у Договорі страхування як дата закінчення строку дії Договору або дата закінчення будівельно-монтажних робіт. При монтажі бувшого у використанні майна та/або обладнання, відповідальність Страховика в будь-якому разі припиняється з моменту початку випробувань під навантаженням.

2.7. Якщо інше не передбачено Договором, дія Договору страхування припиняється по тим застрахованим об'єктам або їх частинам, які здані та прийняті в експлуатацію, з дати підписання акту прийому-передачі або іншого аналогічного документа, а також по відповідній частині установки або машини у випадку, якщо частина установки або одна або кілька машин піддаються пробному випробуванню, або вводяться в експлуатацію, що також повинно бути підтверджене документально, якщо інше не передбачено Додатковими умовами до Договору.

2.8. Якщо частина об'єкту будівництва або монтажу або окремі одиниці обладнання вводяться в експлуатацію після завершення монтажу та пуско-налагоджувальних робіт та/або приймаються Замовником робіт у відповідності до процедури приймання-здавання, передбаченої контрактом, діючим законодавством, будівельними нормами та правилами, то дія Договору страхування зупиняється щодо такої частини об'єкту будівництва або монтажу, якщо інше не передбачено Договором. При цьому дія Договору страхування щодо інших частин об'єкту продовжується.

3. Страхова сума. Франшиза

3.1. Страхова сума є максимальною сумою, що може бути виплачена Страхувальнику за усіма страховими випадками, що сталися протягом строку дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором.

3.2. Страхова сума може бути встановлена по групі (категорії) Застрахованого майна, по кожній одиниці Застрахованого майна та за Договором страхування загалом (загальна Страхова сума).

3.3. Договором можуть бути встановлені ліміти (субліміти) страхової суми (надалі – ліміти відшкодування) Страховика. Ліміт відшкодування Страховика – грошова сума в межах страхової суми, що встановлює та/або обмежує суму страхового відшкодування за окремим Страховим випадком / Страховим ризиком, групою Страхових ризиків, групою (категорією) Застрахованого майна, одиницею Застрахованого майна, видом додаткових витрат, додаткових умов страхування. Ліміт відшкодування входить до Страхової суми.

3.4. Страховик не несе відповідальності і не відшкодовує ту частину збитків, що перевищує Страхову суму (відповідний ліміт відшкодування) за Договором.

3.5. Після виплати страхового відшкодування Страхова сума зменшується на розмір виплаченого страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

3.6. Якщо інше не передбачено Договором, страхова сума за Договором страхування встановлюється виходячи з:

3.6.1. повної проектної (кошторисної) вартості об'єкта будівництва / монтажу при його завершенні після пуско-налагоджувальних робіт, включаючи вартість матеріалів, робіт,

витрати на перевезення, сплату мита, зборів, а також вартість матеріалу та будівельних елементів, що постачаються замовником.

3.6.2. дійсної вартості майна в місці його знаходження в день укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

3.6.2.1. Якщо інше не передбачено Договором, під дійсною вартістю майна, що може бути застраховане за Договором розуміють:

3.6.2.1.1. Для будівель та споруд, що знаходяться на будівельному майданчику або в безпосередній близькості до майданчика, що належать Замовнику або Підряднику – вартість будівництва нового, аналогічного за призначенням та конструкцією та матеріалам, що використовуються, будинку або споруди в даній місцевості (з урахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану застрахованого майна).

3.6.2.1.2. Для рухомого майна (машин та обладнання) – вартість заміни майна на таке ж нове або аналогічне йому за призначенням, продуктивністю та іншим технічним характеристикам, включаючи витрати по доставці та монтажу, митні збори та платежі, а також інші обов'язкові платежі (з врахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану застрахованого майна).

3.6.2.1.3. Для сировини та матеріальних запасів:

а) виготовлених Страхувальником (як завершеного, так і незавершеного виробництва) за собівартістю виробництва, виходячи з сукупних витрат, необхідних для їх повторного виготовлення, але не вище цін, за якими вони могли би бути продані на дату настання страхового випадку;

б) для сировини, матеріалів, напівфабрикатів, закуплених Страхувальником за собівартістю придбання, виходячи з сукупних витрат, необхідних для повторної їх закупівлі, але не вище цін, за якими вони могли би бути продані на дату настання страхового випадку.

3.6.2.1.4. Для внутрішнього оздоблення будівель, споруд, приміщень – виходячи з розміру витрат, необхідних для повторного проведення оздоблювальних робіт (включаючи вартість матеріалів), що за обсягом та якістю відповідають оздобленню, що застраховане, з врахуванням зносу та стану майна на дату настання страхового випадку;

3.6.2.1.5. Для рухомого майна (торгівельне та офісне обладнання) – вартості придбання аналогічних за призначенням та якістю нових предметів за вирахуванням зносу.

3.7. Договором страхування можуть бути встановлені ліміти відповідальності Страховика. Ліміт відповідальності Страховика – грошова сума в межах страхової суми, що встановлює та/або обмежує суму страхового відшкодування по окремому страховому випадку / страховому ризику, групі страхових ризиків, групі (категорії) застрахованого майна, об'єкту застрахованого майна, виду додаткових витрат, додаткових умов страхування тощо. Ліміт відповідальності входить до страхової суми. Страховик не несе відповідальності і не відшкодовує ту частину збитків, що перевищує страхову суму (відповідний ліміт відповідальності) за Договором.

3.8. Після виплати страхового відшкодування Страхова сума не зменшується на розмір виплаченого страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

3.9. У разі, коли страхова сума становить певну частку вартості застрахованого предмету Договору, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховому випадку збитків, якщо інше не передбачено Договором. Якщо виявиться, що страхова сума менше його вартості, що приймається за основу при визначенні розміру страхової суми на дату настання страхового випадку щодо відповідного предмету страхування, то Страховик відшкодовує Страхувальнику частину збитків, що понесені останнім, пропорційно відношенню страхової суми до вартості, що береться за основу при визначенні розміру страхової суми на дату настання страхового випадку, якщо Сторонами не узгоджено у Договорі інше (умова щодо неповного страхування, страхування у частці).

3.10. Якщо страхова сума перевищує вартість на дату укладання Договору, то Договір вважається нікчемним у частині перевищення страхової суми над вартістю, що приймається за основу для визначення страхової суми. Страхова премія, що сплачена за таке перевищення, не підлягає поверненню. Якщо вартість, що приймається за основу для

визначення страхової суми зменшується протягом строку дії Договору, то Страховик має право на відповідне зменшення страхової суми та страхової премії за вирахуванням витрат Страховика на ведення справи, що оформлюється шляхом укладання Додаткової угоди до Договору.

3.11. За Договором застосовується безумовна франшиза, тобто Страховик у всіх випадках виплачує страхове відшкодування за вирахуванням суми встановленої Франшизи, якщо інше не передбачено Договором. Розмір Франшизи може встановлюватися за згодою Сторін у відсотках від Страхової суми або в абсолютному грошовому еквіваленті (в гривнях), якщо інше не передбачено Договором. Якщо протягом строку дії Договору мали місце кілька Страхових випадків, розмір Франшизи вираховується при розрахунку страхового відшкодування за кожним та будь-яким випадком, якщо інше не передбачено Договором.

3.12. Якщо відповідно до Договору за одним Страховим випадком застосуванню підлягають декілька Франшиз, Страховик розраховує страхове відшкодування з вирахуванням більшої за розміром Франшизи.

3.13. Зміни в Договір із перерахунком Страхової суми та суми Страхової премії вносяться в письмовій формі за взаємною згодою Сторін. При цьому Страховик визначає розмір додаткової страхової премії, яку Страховальник сплачує до вступу в дію змін, внесених у Договір.

4. Територія дії Договору

4.1. Територією дії Договору є лише адреса або територія страхування зазначена у Договорі та Україна для Спеціальних умов страхування, що передбачають страхування за межами передбачених у Договорі адрес та територій страхування.

4.2. Дія Договору не поширюється на зони воєнних конфліктів і громадських хвилювань, тимчасово окуповані території України, що визначені нормативно правовими актами України, а також на території України, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та населені пункти і території, що розташовані на лінії зіткнення або знаходяться в зоні воєнних дій будь-якого характеру або у безпосередній близькості до них (до 60 км), незалежно від офіційного визнання війни за нормами права, якщо інше не передбачено Договором.

4.3. Договір не діє на території місцевості, де офіційно оголошено надзвичайний стан або в зоні, яка має статус або офіційно визнана компетентними державними органами зоною можливого стихійного лиха, якщо таке оголошення було зроблено до укладання Договору, якщо інше не передбачено Договором.

4.4. Якщо застраховане майно вилучається з місця страхування, страховий захист припиняється, якщо інше не передбачено Договором.

4.5. Якщо після вилучення застраховане майно повертається на місце страхування, то страхування цього майна поновлюється без зміни строку страхування, якщо інше не передбачено Договором.

5. Страхові ризики. Страхові випадки

5.1. Страховим ризиком в частині страхування майна є ризик понесення збитків Страховальником внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна в результаті настання подій, що зазначені у Договорі у тлумаченні, що зазначено нижче:

5.1.1. Пожежа. Під «пожежею» слід розуміти процес неконтрольованого горіння, що виникло в силу об'єктивних причин поза місцями, що спеціально призначені для його розведення та підтримання, або розповсюдилось за межі таких місць, та яке може розповсюджуватися спонтанно та довільно, якщо інше не передбачено Договором.

При настанні страхового випадку, Страховик також відшкодовує, якщо інше не передбачено Договором страхування, збитки, що виникли внаслідок впливу на Застраховане майно продуктів горіння, гарячих газів, високої температури і заходів пожежогасіння, застосованих з метою гасіння або запобігання подальшого поширення вогню.

Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки заподіяні:

- внаслідок впливу на Застраховане майно корисного (робочого) вогню або тепла з метою обробки, переробки або в інших цілях;

- внаслідок обпалювання або пропалювання палаючим вугіллям, що випало з камінів, печей та ін., цигарками або сигарами, паяльною лампою та аналогічними предметами, або обпалювання, викликаного раптовим виходом вогню з місця, спеціально для нього відведеного, крім випадків виникнення пожежі;
- завдані електричним та електронним пристроям, які вийшли з ладу, оплавившись, в результаті дії на них таких явищ, як перепад напруги, зміна сили струму за будь-якої причини, за умови, що це не призвело до виникнення відкритого полум'я, що розповсюдилося, перекинулося на інше Застраховане майно та призвело до пожежі; До електричних та електронних пристроїв відносяться об'єкти, в яких виробляється, передається, перетворюється або використовується електроенергія (в тому числі електричні кабелі та проводка);
- виливом розпечених матеріалів та розплавів;
- через виникнення вогню внаслідок тління, підземного вогню.

5.1.2. Вибух. Під «вибухом» слід розуміти раптове та стрімке виділення великої кількості енергії за короткий період часу, засноване на прагненні газів чи парів до розширення, якщо інше не передбачено Договором.

Страховання на випадок вибуху передбачає страхування від втрати або пошкодження Застрахованого майна в результаті вибуху газу, що використовується для побутових та промислових цілей, вибуху парових котлів, газосховищ, газопроводів, газових апаратів та іншого подібного устаткування, якщо інше не передбачено Договором.

Якщо інше не передбачено Договором, збитки внаслідок втрати або пошкодження Застрахованого майна підлягають відшкодуванню також у випадку, якщо джерело вибуху знаходилось за межами території та місця страхування, що зазначені у договорі страхування, але в силу об'єктивних причин наслідки вибуху розповсюдились на територію та місце страхування.

Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки заподіяні:

- дією вибухівки, знарядь війни та/або протиправними діями третіх осіб;
- двигунам внутрішнього згорання внаслідок вибухів, що виникають в камері згорання;
- збитки заподіяні вакуумом або розрідженням газу в резервуарі;
- власне котлам, газопроводам, апаратам та іншому подібному устаткуванню, що працює під тиском, в результаті їх вибуху;
- внаслідок використання, збереження, тимчасового розміщення, знаходження в межах місця страхування газового устаткування, легкозаймистих та вибухонебезпечних предметів, матеріалів і речовин, що не є невід'ємною частиною інженерних комунікацій або регламентованого виробничого процесу;
- в результаті вибуху, що виконується в рамках дозволеної діяльності Страхувальника або третіх осіб, або вибухів, що є звичайними для виробничого процесу Страхувальника або третьої особи;
- в результаті гідравлічного вибуху (удару), тобто розриву ємкості (резервуара) внаслідок тиску рідини або дефекту матеріалу;
- внаслідок розриву турбін, маховиків або інших подібних агрегатів під дією від центрової сили;
- в результаті зменшення тиску в ємностях (імплузії);
- внаслідок дії вихрового сліду від двигуна літального апарату або звукової хвилі, що виникли при переході звукового бар'єру швидкості.

5.1.3. Удар блискавки. Під «ударом блискавки», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти пряме влучення розряду атмосферної електрики в Застраховане майно. Під збитком, завданім ударом блискавки, розуміють збиток, завданий Застрахованому майну в результаті безпосереднього термічного впливу (спалення) та механічної дії (вм'ятини тощо) на нього блискавки, якщо інше не передбачено Договором. Якщо інше не передбачено Договором, не є страховим випадком та не підлягає відшкодуванню Страховиком збиток, що завданий електричним та електронним приладам,

іншому обладнанню в результаті перепаду напруги, електромагнітної індукції, інших явищ внаслідок опосередкованої дії атмосферної електрики («непряма дія блискавки»).

5.1.4. Падіння літаючих апаратів:

5.1.4.1. Падіння на Застраховане майно пілотованого літаючого апарату, його частин, вантажу та багажу, що ним перевозиться, якщо інше не передбачено Договором;

5.1.4.2. Розлив палива, що знаходиться в баках літаючого апарату, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.5. Шторм, ураган, буря, смерч, шквал. Під «штормом, ураганом, бурею, смерчем, шквалом», якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, слід розуміти викликаний погодними умовами рух повітряних мас із швидкість вітру 17,2 - 25 м/с і більше, що призвів до втрати або пошкодження Застрахованого майна безпосередньо внаслідок механічної дії швидкісного напору вітру в результаті шторму, урагану, бурі, смерчу, шквалу; або зіткнення з будь-якими матеріалами, предметами, уламками, що підхоплені та переносяться, рухаються, впали під впливом швидкісного напору вітру, виключаючи будь-які збитки внаслідок опосередкованого впливу таких явищ.

5.1.6. Землетрус. Під «землетрусом» слід розуміти підземні поштовхи та коливання земної поверхні більшої або меншої сили, що виникають внаслідок раптових зсувів і розривів в земній корі та верхній частині мантиї Землі, які передаються на значні відстані у вигляді пружних коливань, якщо інше не передбачено Договором.

Збитки від землетрусу підлягають відшкодуванню тільки за умови, що при проектуванні, будівництві та експлуатації застрахованих будівель та споруд або будівель та споруд, в яких знаходилось Застраховане майно, належним чином враховані сейсмічні та геологічні умови місцевості, в якій розташовані такі будівлі та споруди, що підтверджується відповідною проектною та будівельною документацією, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.7. Сход лавини. Під поняттям «схід лавини» слід розуміти схід величезної маси снігу, що зривається із гірського схилу і рухається донизу з великою швидкістю, якщо інше не передбачено Договором. Разом із збитками внаслідок механічною дією мас снігу та льоду, відшкодовуються збитки внаслідок тиску повітря, що супроводжує сніжну лавину, якщо інше не передбачено Договором. Не відшкодовуються збитки, що прямо або опосередковано виникли внаслідок землетрусу, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.8. Селевий потік. Під «селевим потоком» слід розуміти масовий рух ґрунтів, води та інших компонентів, що прийшли у рух в результаті природного впливу води, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.9. Повінь, паводок, водопілля. Під «повінню, паводком, водопіллям», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти таку фазу водного режиму річки, яка характеризується найбільшою водністю і значним відносно тривалим підняттям рівня води (перевищенням критичного значення рівня води стоячого або проточного водоймища) внаслідок весняного танення снігу (весняна повінь) або надзвичайних атмосферних опадів, в тому числі яка може спричинити прориви гребель (дамб, шлюзів тощо) з утворенням проривного паводку та зворотної води, що викликана цими явищами, виключаючи будь-які збитки внаслідок опосередкованого впливу таких явищ.

5.1.10. Злива. Під «зливою» слід розуміти випадання протягом доби опадів у кількості 30 мм за 1 годину і більше, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.11. Сильний дощ. Під «сильним дощем», якщо інше не передбачено Договором страхування, слід розуміти рідкі та змішані опади (дощ, зливовий дощ, мокрий сніг, дощ зі снігом) у кількості не менше 50 мм за період не більше 12 годин або безперервний дощ (з перервами не більше однієї години) протягом декількох діб, при якому за період не менше 2 (двох) діб випадає не менше 120 мм опадів.

5.1.12. Просідання ґрунту. Під «просіданням ґрунту», якщо інше не передбачено умовами Договору, слід розуміти природне просідання ґрунту над природними порожнинами (впадинами, тріщинами у породі).

5.1.13. Обвал. Під «обвалом», якщо інше не передбачено Договором, слід розуміти відрив та падіння значної кількості ґрунту (гірських порід, піску та ін.), яке трапляється на крутих та уривчастих схилах.

5.1.14. Зсув. Під «зсувом» слід розуміти повільний спадний рух значної кількості ґрунту (гірських порід, піску, та ін.) вниз по схилу, обумовлений силою тяжіння, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.15. Протиправні дії третіх осіб направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, підпалу, хуліганства, вандалізму, крадіжка зі зломом, грабіж, розбій.

5.1.15.1. Під «протиправними діями третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганством, вандалізмом» слід розуміти навмисні дії третіх осіб, спрямовані на пошкодження та/або знищення майна та інші дії, спрямовані на приведення майна у непридатний для експлуатації / використання стан, якщо інше не передбачено Договором.

Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні внаслідок:

- протиправних дій третіх осіб, результатом яких не є фізичне ушкодження Застрахованого майна, пошкодження майна третіми особами та працівниками Страхувальника внаслідок необережності або ненавмисних дій;
- шахрайства;
- страйків, локаутів, масових заворушень, терористичних актів, диверсії.

5.1.15.2. Під «крадіжкою зі зломом» слід розуміти таємне проникнення злочинця у застраховані приміщення або приміщення, де знаходиться Застраховане майно, внаслідок видавлювання або злому дверей, вікон або інших частин будівлі, крізь отвори, які не призначені для входу в приміщення і являють собою ускладнені перешкоди і викрадення майна із замкнених приміщень, із застосуванням інструментів або, якщо це передбачено умовами Договору, підроблених ключів, із застосуванням справжніх ключів, які були привласнені злочинцем шляхом крадіжки зі зломом, грабежу, розбою. Одного факту зникнення майна з місця страхування недостатньо для доказу та визнання використання підроблених ключів або справжніх ключів, що були викрадені в результаті крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, якщо інше не передбачено Договором;

5.1.15.3. Під «крадіжкою зі зломом» також слід розуміти випадки, коли зловмисник зламає в межах застрахованих приміщень або приміщень, де знаходиться застраховане майно предмети, що використовуються в якості сховища для майна, або відкриває їх за допомогою засобів, що передбачені у п. 5.1.15.2 та з врахуванням його умов, якщо інше не передбачено Договором. При цьому страхування не надається, якщо інше спеціально не передбачено умовами Договору, на території приміщень, які використовуються у службових або господарських цілях, також третіми особами, а не тільки Страхувальником (Вигодонабувачом), членами його сім'ї та його працівниками.

5.1.15.4. Під «крадіжкою зі зломом» також слід розуміти випадки, коли зловмисник вилучає предмети із закритих приміщень, куди він проник раніше звичайним шляхом, в яких продовжував залишатися до їх закриття та використав засоби, вказані у п. 5.1.15.2 та з врахуванням його умов, для виходу із приміщення, або вилучає предмети із закритих приміщень за допомогою спеціальних пристроїв або пристосувань без проникнення власне у приміщення, якщо інше не передбачено Договором.

5.1.16. Наїзд транспортних засобів, в т.ч. рейкових. Під «наїздом наземних транспортних засобів» слід розуміти безпосереднє зіткнення Застрахованого майна з наземним транспортним засобом, в т.ч. тим, що рухається по рейках, що призвело до повного знищення або пошкодження Застрахованого майна, якщо інше не передбачено Договором.

Якщо інше не передбачено Договором, Страховик також відшкодовує збитки, заподіяні внаслідок пошкодження або знищення обмежників (заборів) земельних ділянок.

Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню збитки, заподіяні Застрахованому майну транспортними засобами, що експлуатуються Страхувальником, його працівниками, членами його сім'ї, користувачами Застрахованого майна.

5.2. Страховим випадком в частині страхування проекту / майна є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок пошкодження або знищення (загибелі) Застрахованого майна в результаті настання Страхових ризиків, визначених п. 5.1 Умов, які настали протягом Строку страхового покриття та на Території дії Договору, з урахуванням розділу 6 Умов. При страхуванні групи Страхових ризиків Протиправні дії третіх осіб, а саме крадіжка зі зломом (проникненням), грабіж, розбій, Страховим випадком є факт понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок втрати, пошкодження або знищення Застрахованого майна в результаті настання вказаних Страхових ризиків.

5.3. Усі окремі збитки Страхувальника, що зумовлені або причиною настання яких є одна й та сама причина та/або подія, вважаються одним страховим випадком (**умова про визначення одного страхового випадку**), якщо інше не передбачено Договором. При цьому тривалість події, що може бути визнана страховим випадком, обмежується (якщо інший період не передбачено визначенням ризиків у Договорі або Спеціальних умовах до Договору):

- 72 послідовними годинами – для ризиків «стихійні явища», «протиправні дії третіх осіб»;
- 72 послідовними годинами – щодо будь-яких збитків внаслідок дії двох або більше ризиків «пожежа», «вибух», «удар блискавки»;
- 168 послідовними годинами – для інших ризиків.

Будь-який випадок, подія тривалістю, що перевищує зазначений вище період, поділяється Страховиком на два чи більше страхових випадки з урахуванням наступних вимог:

- період першого випадку починається у день і час початку першого страхового випадку, що стався протягом строку дії Договору;
- жодний з періодів не накладається на інший та такі періоди не перетинаються між собою у часі, і ніякий такий період не починається раніше дати та часу настання першого зареєстрованого індивідуального випадку, що стався протягом строку дії Договору.

5.4. Будь-які протиправні дії третіх осіб, що застраховані за Договором страхування, мають бути кваліфіковані компетентними державними органами як злочин або протиправне діяння (крадіжка зі зломом, грабіж, розбій, протиправні дії третіх осіб, що направлені на пошкодження або знищення Застрахованого майна, хуліганство, вандалізм, страйки та масові заворушення, терористичний акт, диверсія та ін.) відповідно до чинного законодавства України. Не визнаються страховим випадком та не сплачується страхове відшкодування щодо збитків внаслідок дій, що не кваліфіковані компетентними державними органами, якщо інше не передбачено Договором.

5.5. Страховик відшкодовує збитки від землетрусу лише в тому випадку, якщо Страхувальник надасть докази та документальне підтвердження того, що при проектуванні, будівництві та експлуатації Застрахованого майна належним чином були враховані сейсмічні умови та особливості місцевості, на якій розташоване Застраховане майно (**008 Умова щодо вимог до споруд, що будуються у сейсмічних зонах**), якщо інше не передбачено Договором.

5.6. Страховик не відшкодовує витрати на відновлення ґрунту та його родючого шару в результаті обвалу, зсуву, просідання ґрунту, якщо інше не передбачено Договором. При цьому Страховик також не відшкодовує (**011 Умова щодо видалення уламків після обвалу, зсуву, просідання ґрунту**):

- витрати на видалення уламків після обвалу, зсуву, просідання ґрунту понад витрати на розчищення матеріалів у місці обвалу, зсуву, просідання ґрунту;
- витрати на відновлення схилів або інших спланованих ділянок, що піддалися впливу ерозії, якщо Страхувальник не вжив належних заходів щоб запобігти процесу ерозії або вжив їх несвоєчасно.

5.7. Якщо при виконанні будівельно-монтажних робіт Страхувальник здійснює прокладку водопровідних та/або каналізаційних труб, то застосовується **Умова щодо прокладання водопровідних та каналізаційних труб (117)**, якщо інше не передбачено Договором. Для цілей такого страхування Страховик відшкодовує тільки збитки в результаті втрати або пошкодження внаслідок підтоплення або замулення трубопроводів, каналів трубопроводів або каналізаційних колодязів, але не більше вартості максимальної довжини відкритого каналу або повністю виконаного виймання ґрунту (мулу), що встановлюється у Договорі страхування (при цьому, якщо у Договорі не зазначене інше, максимальною довжиною вважається 25 метрів). При цьому Страховик визнає випадок страховим та сплатить страхове відшкодування лише за умови, що:

- трубопроводи відразу після прокладання були захищені шляхом засипання ґрунту таким чином, щоб виключити зміщення труб або підтоплення каналу;
- трубопроводи відразу після прокладання були закриті, щоб запобігти проникненню води, мула та ін.;

- канали протестованих ділянок трубопроводів були засипані ґрунтом відразу після завершення гідравлічного тестування та випробувань (випробувань під тиском).

5.8. Страховик відшкодовує збитки, завдані застрахованому об'єкту будівництва в результаті страхових випадків, в частині робіт з будівництва дамб, виймання ґрунту та розробки ґрунту уступами, котлованів, каналів або дорожніх робіт, якщо такі дамби, виймання ґрунту, розробка ґрунту уступами, котловани, канали або дорожні роботи виконуються секціями, якщо кількість секцій не перевищує 2 та довжина таких секцій не перевищує 300 м (якщо інша кількість секцій та їх довжина не передбачена Спеціальними умовами до Договору), незалежно від стану готовності застрахованого об'єкту (**умова щодо секцій 106**).

5.9. В частині страхування відповідальності, Страховим ризиком є ризик виникнення зобов'язання Страхувальника, відповідно до чинного законодавства, виплатити у якості компенсації за нанесення шкоди життю, здоров'ю та/або майну третіх осіб під час проведення будівельно-монтажних робіт, застрахованих за Договором, протягом Строку страхового покриття, в межах будівельного майданчика, за адресою, зазначеною в Договорі, якщо інше не передбачено Договором.

5.9.1. Якщо інше не передбачено Договором, фактом, що підтверджує настання страхового випадку є виключно:

5.9.1.1. претензія щодо відшкодування шкоди, заявлена третьою особою у письмовій формі Страхувальнику та визнана Страховиком, або

5.9.1.2. рішення суду, що набрало законної сили та встановлює відповідальність Страхувальника за відшкодування заподіяної третім особам шкоди.

5.9.2. Серія претензій викликаних одним інцидентом (нещасним випадком, катастрофою, аварією і т.п.) повинна вважатися однією претензією і датою настання страхового випадку повинна вважатися дата інциденту, що призвів до серії претензій, якщо інше не передбачено Договором.

5.9.3. Договір є договором страхування на базі інциденту, якщо інше не передбачено Договором.

5.9.3.1. Згідно Договору страхування на базі інциденту, страховим випадком вважається факт виникнення відповідальності Страхувальника відповідно до чинного законодавства України в зв'язку з інцидентом (нещасним випадком, катастрофою, аварією і т.п.), що відбувся під час та в місці дії Договору і призвів до заподіяння Страхувальником шкоди третім особам.

5.9.3.2. Страховик протягом 6 (шести) місяців з моменту припинення дії Договору приймає до розгляду повідомлення Страхувальника про пред'явлені йому письмові претензії (позови) третіх осіб, пов'язані з інцидентом (нещасним випадком, катастрофою, аварією і т.п.), що відбувся протягом строку дії Договору (після набуття ним чинності, згідно п. 2.2 цих Умов) та в місці дії Договору, якщо про такий інцидент Страхувальник повідомив Страховика відповідно до п. 7.1.1 та п. 7.1.2 Умов.

5.9.3.3. Моментом настання страхового випадку за даним Договором вважається момент настання інциденту (нещасного випадку, катастрофи, аварії і т.п.), що призвів до заподіяння шкоди/збитків третім особам.

5.10. Страховим випадком в частині страхування відповідальності - є настання Страхового ризику, визначеного п. 5.9 Умов, протягом Строку страхового покриття та з урахуванням розділу 6 Умов, якщо інше не передбачено Договором.

5.11. Якщо інше не передбачено Договором, в частині страхування майна, що перевозиться [включаючи вантаж, багаж (вантажобагаж)], Страховим ризиком є ризик понесення збитків Страхувальником (Вигодонабувачем) внаслідок:

5.11.1. витрат та внесків по загальній аварії (у випадку перевезення вантажу по морю);

5.11.2. втрати або пошкодження вантажу в результаті настання однієї події, які зазначені нижче, якщо інше не передбачено Договором:

5.11.2.1. «3 відповідальністю за всі ризики»: будь-які події крім випадків, виключень і обмежень передбачених розділом 6 цих Умов, якщо інше не передбачено Договором;

5.11.2.2. «3 обмеженою відповідальністю»:

а) пожежа або вибух;

б) посадка судна або портового плавучого засобу на мілину, їх викидання на берег, перекидання або затоплення;

- в) зіткнення або контакт судна, портового плавучого засобу або іншого транспортного засобу з будь-яким зовнішнім об'єктом, за виключенням контакту з водою;
- г) перекидання або сходження з рейок наземного транспортного засобу, що перевозить вантаж;
- д) розвантаження вантажу в порту лиха / вимушеного заходу чи у місці сховища;
- е) землетрус, виверження вулкану або удар блискавки;
- є) пожегнення по загальній аварії;
- ж) вимушене викидання вантажу за борт судна під час лиха або змивання хвилею вантажу з судна під час лиха;
- з) проникнення морської, річкової або озерної води в трюм або інше вантажне приміщення судна, інший транспортний засіб, або контейнер, або місце зберігання вантажу.

5.10.2.3. «Без відповідальності за пошкодження, крім випадків катастроф»:

- а) пожежа або вибух;
- б) посадка судна або портового плавучого засобу на міліну, їх викид на берег, перекидання або затоплення;
- в) зіткнення або контакту судна, портового плавучого засобу або іншого транспортного засобу, що перевозить вантаж, з будь-яким зовнішнім об'єктом, за виключенням контакту з водою;
- г) перекидання або сходження з рейок наземного транспортного засобу, що перевозить вантаж;
- д) розвантаження вантажу в порту лиха / вимушеного заходу чи у місці сховища;
- е) пожегнення по загальній аварії;
- є) вимушене викидання вантажу за борт судна під час лиха.

5.10.2.4. «З відповідальністю за погоджені ризики»: ризики зазначені в Договорі.

5.12. Страховим випадком в частині страхування майна, що перевозиться [включаючи вантаж, багаж (вантажобагаж)] – є настання Страхового ризику, визначеного п. 5.10 Умов, протягом Строку страхового покриття та з урахуванням розділу 6 Умов, якщо інше не передбачено Договором.

5.13. Страховим ризиком в частині страхування інших фінансових ризиків, якщо інше не передбачено Договором, є ризик затримки пуску в експлуатацію та початку комерційної діяльності, тобто випадкова та ймовірна подія, що полягає у виникненні збитків Страхувальника у вигляді недоотриманого маржинального доходу (або доходу від орендних платежів) у зв'язку з початком комерційної діяльності Страхувальника внаслідок призупинення будівельно-монтажних робіт у результаті загибелі чи пошкодження об'єктів будівництва та монтажу, застрахованих за Договором, за умови, що дана подія відповідає нижче зазначеним вимогам:

- 5.13.1.** кількість днів між запланованою і фактичною датою початку комерційної діяльності більша за величину тимчасової франшизи, вираженої в днях і зазначеної в Договорі;
- 5.13.2.** матеріальна шкода майну заподіяна на території страхування, зазначеній у Договорі;
- 5.13.3.** подія, що спричинила матеріальну шкоду майну, сталася в період дії Договору;
- 5.13.4.** подія, що спричинила матеріальну шкоду майну, визнана страховим випадком за умовами Договору;
- 5.13.5.** подія, що спричинила матеріальну шкоду майну, сталася з незалежних від Страхувальника причин.
- 5.13.6.** Перерва в комерційній діяльності, у разі якщо це прямо передбачено в договорі страхування, може бути визнана страховим випадком, навіть якщо величина збитку, заподіяного майну, не перевищує величину франшизи, встановленої щодо застрахованого майна.
- 5.13.7.** Затримка пуску в експлуатацію та початку комерційної діяльності вважається завершеною в момент здачі об'єкта будівництва в експлуатацію, або в момент закінчення періоду відшкодування, залежно від того, який із цих моментів настане раніше.

5.14. Страховим випадком в частині страхування інших фінансових ризиків – є настання Страхового ризику, визначеного п. 5.13 Умов, протягом Строку страхового покриття та з урахуванням розділу 6 Умов, якщо інше не передбачено Договором.

5.15. Перелік Страхових ризиків і Страхових випадків визначається в Договорі за згодою Сторін.

6. Винятки із Страхових випадків та обмеження страхування

6.1. Загальні виключення. Якщо інше не передбачено Договором, до страхових випадків не відносяться і Страховик не виплачує страхове відшкодування, якщо шкода / збитки спричинені внаслідок:

6.1.1. війни, вторгнення військ, усякого роду воєнних дій (незалежно від того, була оголошена війна чи ні), дії засобів ведення війни, громадянської війни, заколоту, революції, повстання, бунту, страйку, локауту, масових заворушень, військового чи протиправного захоплення влади, терористичних актів, дій групи зловмисників або осіб, які діють за дорученням політичних організацій чи взаємодіють з ними, змови, конфіскації, арешту, реквізиції, знищення або пошкодження майна за розпорядженням існуючого юридично чи фактично органу військової або цивільної влади, будь-яких терористичних актів, диверсії, заходів щодо їхнього придушення, попередження та інших антитерористичних дій, будь-якої анексії або окупації території, на якій знаходиться територія (місце) страхування, іншою державою із застосуванням сили, будь-яких дій збройних угруповань, з'єднань, груп найманців або регулярних збройних сил, які застосовують зброю, розбою, грабежів та мародерства, що прямо або опосередковано впливають з подій, зазначених у цьому пункті Договору. При будь-якому позові, порушенні судової справи, процесу або будь-яких судових проваджень для надання сили позову за цим Договором щодо збитку або пошкодження по даному виключенню, тягар доказу, що такий збиток або пошкодження не підпадає під дію цього виключення, є відповідальністю Страхувальника;

6.1.2. обвалення, деформації, загоряння будь-яких елементів будівель (приміщень, будівельних конструкцій) внаслідок впливу будь-яких вибухових речовин (крім випадків вибуху природного газу внаслідок побутових або промислових інцидентів) та/або боєприпасів (куль, гранат, мін, бомб, артилерійських снарядів, ракет, снарядів для реактивних систем тощо) та/або їхніх будь-яких частин (осколків, детонаторів, запалів, будь-яких елементів конструкції, компонентів вибухових пристроїв тощо) та/або вибухової хвилі;

6.1.3. іонізуючої радіації, ядерної реакції, дії ядерного випромінювання, радіоактивного забруднення від будь-якого ядерного пального або будь-яких ядерних відходів спалення ядерного пального та інших наслідків, пов'язаних з розщепленням радіоактивних елементів; радіоактивних, токсичних, вибухонебезпечних або інших небезпечних властивостей будь-якого вибухонебезпечного ядерного блоку або компоненту такого блоку;

6.1.4. хімічного, біологічного забруднення (в т.ч. витрати на розчищення території від такого забруднення);

6.1.5. ризиків інформаційних технологій, тобто руйнування, пошкодження, знищення або спотворення інформації, кодів, програм або програмного забезпечення з будь-якої причини (в т.ч. внаслідок вірусів, атак), а також будь-яких збоїв у роботі комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення або вбудованих мікросхем; хибного або несанкціонованого програмування, перфорування, маркування, введення, необережного знищення, втрати інформації, даних або носіїв, знищення інформації через дію магнітного поля;

6.1.6. інфекційної хвороби. Страховик не покриває будь-яку шкоду/збитки, витрати, що спричинені, відносяться до або виникають одночасно або в будь-якій іншій послідовності із інфекційної хвороби, введення санітарних, протиепідемічних (профілактичних) та/або карантинно-обмежувальних заходів. У контексті цього пункту, інфекційна хвороба – це будь-яка інфекційна або заразна хвороба (або група хвороб), що викликана патогенними мікроорганізмами, що включають (але не обмежуються цим) вірус, бактерію, паразит або інші організми або будь-яку їхню мутацію, незалежно від того, вважаються вони живими чи ні, та незалежно від способу їхньої передачі, у тому числі прямого чи опосередкованого;

- 6.1.7.** умисних дій або кримінальної протиправної самовпевненості та/або кримінальної протиправної недбалості Страхувальника, його працівників, членів родини, довірених осіб;
- 6.1.8.** втрати права власності на Застраховане майно або обмеження здійснення правомочностей власника щодо Застрахованого майна з будь-яких причин, в тому числі у зв'язку з перебуванням Застрахованого майна на окупованих чи анексованих територіях;
- 6.1.9.** дефектів, пошкоджень або недоліків, що існували до моменту початку дії Договору і про які Страхувальник або його представники знали або повинні були знати, незалежно від того, чи знав про такі дефекти і недоліки Страховик;
- 6.1.10.** дії шкідників та тварин (в тому числі птахів, гризунів, комах, паразитів тощо), цвілі, плісняви, грибка, спор або мікроорганізмів;
- 6.1.11.** операцій з генами або генних змін в організмах людей, тварин та/або рослин;
- 6.1.12.** видалення азбесту, діоксину або поліхлорбіфенолів (надалі – матеріали) з будь-яких частин Застрахованого майна (при цьому також виключаються будь-які пов'язані з цим витрати), крім випадків, коли такі «матеріали» є складовою частиною Застрахованого майна та були пошкоджені в результаті дії застрахованих за Договором страхування ризиків; реконструкції, ремонту, знищення, розчищення завалів, повного або часткового зупинення експлуатації Застрахованого майна, що містить «матеріали», на виконання будь-яких чинних законів або нормативних актів, що регламентують їх використання (в т.ч. виключаються будь-які пов'язані з цим витрати);
- 6.1.13.** впливу постійно діючих факторів експлуатації, поступового впливу будь-яких умов, реакцій, що проходять внаслідок природних якостей Застрахованого майна, в т.ч.:
- 6.1.13.1.** будь-якого зносу Застрахованого майна, поступової втрати ним своїх природних якостей та корисних властивостей або погіршенням якостей через припинення використання;
  - 6.1.13.2.** конденсату, відпрівання, просочування;
  - 6.1.13.3.** корозії, окислювання, іржавіння, ерозії, бродіння, гниття, псування, розкладання, сухості, пересихання, шумування, втрати ваги, усихання, усадки, випаровування, витоку;
  - 6.1.13.4.** повільного виділення тепла при бродінні, гнитті; самозапалення або інших екзотермічних реакцій;
  - 6.1.13.5.** постійного впливу смогу, диму, випарів, рідин, газів або пилу;
  - 6.1.13.6.** коливань температури або вологості повітря, постійного або звичайного впливу погодних умов, які повинні братися до уваги внаслідок сезонних або місцевих умов;
  - 6.1.13.7.** зміни смаку, кольору, запаху, структури, полірування, якості обробки або інших дефектів;
- 6.1.14.** обдурювання або введення в оману, включаючи шахрайство, шантаж, вимагання;
- 6.1.15.** нез'ясованої втрати, містичного зникнення, нестач, встановлених під час інвентаризації, крадіжки без злочину;
- 6.1.16.** збитки від крадіжки та розкрадання майна під час та безпосередньо після настання страхових випадків, передбачених Договором страхування;
- 6.1.17.** пошкодження, знищення, руйнування будинків і споруд, а також майна, що в них знаходиться через ветхість та/або старість у тій мірі, в якій ветхість та/або старість застрахованих будинків чи споруд вплинула на факт настання та розмір збитку;
- 6.1.18.** просідання та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд (новими визнаються будівлі та споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків внаслідок просідання та іншого руху ґрунту);
- 6.1.19.** обвалу будівель або їх частин, якщо обвал не викликаний страховим випадком;
- 6.1.20.** осідання, розтріскування, стиску, розширення або здуття покриття доріг та тротуарів, фундаментів, стін, несучих конструкцій або перекриттів будівель та споруд;
- 6.1.21.** використання пошкодженого майна в роботі після настання страхового випадку без належного ремонту або якщо ремонт такого майна проводився без згоди Страховика;
- 6.1.22.** втрати товарного вигляду, функціональності, можливості використання та будь-які витрати, пов'язані з ремонтом, заміною деталей, чищенням;
- 6.1.23.** дії корисного (робочого) вогню або тепла, необхідного для процесу обробки або з іншою метою (наприклад, сушіння, гарячої обробки або плавлення металів, тощо);
- 6.1.24.** обвалення, деформації, загоряння будь-яких елементів будівель (приміщень, будівельних конструкцій) внаслідок впливу будь-яких вибухових речовин (крім випадків вибуху природного газу внаслідок побутових або промислових інцидентів) та/або боєприпасів (куль, гранат, мін, бомб, артилерійських снарядів, ракет, снарядів для

реактивних систем тощо) та/або їхніх будь-яких частин (осколків, детонаторів, запалів, будь-яких елементів конструкції, компонентів вибухових пристроїв тощо) та/або вибухової хвилі;

6.1.25. аварії за участю будь-яких військових транспортних засобів, військових плавзасобів (включаючи судна), військових літаків та/або гелікоптерів/вертольотів та/або дронів/коптерів (включаючи падіння їх частин), будь-яких бойових броньованих машин (в тому числі тягачів, вантажівок, тощо);

6.1.26. недостатності, нестабільності, відключення або припинення опалення, енерго-, водо-, газопостачання або постачання будь-яких інших послуг.

6.2. До страхових випадків не відносяться і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника, пов'язані з подією, що:

6.2.1. не обумовлена, як страховий випадок у Договорі страхування;

6.2.2. мала місце до набуття чинності Договору страхування або після закінчення строку його дії;

6.2.3. відбулася поза вказаною в Договорі страхування територією або місцем страхування.

6.3. Якщо інше не передбачено Договором, не підлягають відшкодуванню:

6.3.1. штрафи, пені та інші стягнення;

6.3.2. витрати з відшкодування моральної шкоди, упущеної вигоди, збитки в результаті перерви у виробничій або комерційній діяльності Страхувальника;

6.3.3. шкода, завдана навколишньому природному середовищу;

6.3.4. шкода, завдана життю, здоров'ю та/або майну працівників Страхувальника.

6.4. Якщо інше не передбачено Договором, до страхових випадків не відносяться та страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника виникли внаслідок:

6.4.1. подій, не обумовлених, як страховий ризик у договорі страхування;

6.4.2. дефектів та пошкоджень, що існували на момент укладання Договору страхування та були відомі або мали бути відомі Страхувальнику, Вигодонабувачу або їх представнику, незалежно від того було це відомо Страховику або ні;

6.4.3. умисних дій Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників, але тільки тих, що відповідають за проведення будівельно-монтажних робіт та нагляд за їх виконанням, а також приймають управлінські рішення;

6.4.4. пошкодження або знищення застрахованого будівельного об'єкта у період повного або часткового припинення робіт на період більше 14 (чотирнадцяти) календарних днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

Якщо інше не передбачено Договором, під періодом повного припинення робіт розуміють період, коли відбувається припинення фінансування будівельно-монтажних робіт на невизначений час та об'єкти незавершеного будівництва консервуються.

Якщо інше не передбачено Договором, під періодом часткового припинення робіт розуміють період, коли відбувається тимчасове (до 3-х місяців) зупинення будівельно-монтажних робіт, що підтверджується відповідними внутрішніми документами підрядної організації. До періоду часткового припинення робіт не відносяться вихідні та святкові дні, якщо після них роботи знову розпочинаються.

6.4.5. недотримання Страхувальником або організацією, що залучена Страхувальником до проведення будівельно-монтажних робіт, їх представниками або особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт інструкцій та інших нормативних документів стосовно збереження, експлуатації та обслуговування застрахованого об'єкта будівництва та/або монтажу (в т.ч. невиконання інструкцій щодо зберігання, експлуатації та обслуговування матеріалів та конструкцій), а також використання цього об'єкта та матеріалів не за призначенням;

6.4.6. невиконання Страхувальником (Вигодонабувачем) або організацією, що залучена Страхувальником для виконання будівельно-монтажних робіт, їх представниками та особами, що відповідальні за проведення будівельно-монтажних робіт правил техніки безпеки при проведенні будівельно-монтажних та інших робіт на застрахованих об'єктах будівництва та/або монтажу, будівельних норм та правил, інших законодавчих та відомчих документів, що є обов'язковими при виконанні будівельно-монтажних робіт;

6.4.7. збитки внаслідок помилок, що допущені при проектуванні об'єкту будівництва, помилок та упущень у проекті, плані, специфікації;

6.4.8. збитки внаслідок використання конструкцій, матеріалів, що мають дефект або неякісно виготовлені, а саме:

6.4.8.1. щодо **об'єктів будівництва** – виключаються витрати на заміну, ремонт або виправлення дефектів у матеріалах, конструкціях, виробках, але таке виключення не діє щодо правильно виконаних частин Застрахованого майна, що не містять дефект, та які втрачені або пошкоджені внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені.

6.4.8.2. щодо **об'єктів монтажу** – втрати або пошкодження Застрахованого майна внаслідок використання матеріалів та конструкцій, що мають дефект або неякісно виготовлені, але збитки внаслідок помилок при проведенні монтажних робіт є застраховані.

6.4.9. збитки внаслідок використання при проведенні будівельно-монтажних робіт машин та обладнання, що не відповідають вимогам будівельних норм та правил;

6.4.10. збитки внаслідок відхилень від затвердженого проекту, зміни та/або невиконання проекту, що призвело або може призвести до втрати або пошкодження об'єкту будівництва та монтажу або необхідності перепроектування, в т.ч. до розробки проектів посилення окремих конструкцій та/або об'єкту будівництва у цілому;

6.4.11. збитки внаслідок допуску до будівельно-монтажних робіт особи, що не має необхідного встановленого законом рівня кваліфікації та документально оформленого допуску до виконання робіт;

6.4.12. експериментальних або дослідницьких робіт;

6.4.13. пусконаладжувальних робіт (холостих випробувань) понад строк, передбачений Правилами та/або Договором страхування, та/або випробувань під завантаження (гарячих випробувань);

6.4.14. пошкоджень, безпосередньо викликаних постійним впливом зовнішніх або експлуатаційних факторів (зносу, корозії, окислювання, гниття, самозаймання, тощо);

6.4.15. пред'явлення до Страхувальника (Вигодонабувача) вимоги про відшкодування неустойки (пені, штрафу, інших стягнень) у зв'язку з неякісним, неповним або несвоєчасним виконанням будівельно-монтажних робіт (наданих послуг) або через неякісне виконання, порушення, збитковість або припинення договорів (контрактів);

6.4.16. загибелі, знищення, втрати, пошкодження планів, папок з документами, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, грошей, бухгалтерських та інших документів, що знаходилися на будівельному майданчику;

6.4.17. внутрішніх несправностей, поломок, виходу з ладу з внутрішніх причин та звичайної експлуатації застрахованих будівельних машин, монтажного обладнання, електричного обладнання та пристроїв, обладнання будівельного майданчика;

6.4.18. здійснення Страхувальником (Вигодонабувачем), його представниками або іншою особою, яка зазначена в договорі страхування та бере участь у проведенні будівельно-монтажних робіт, діяльності, яка не обумовлена в ліцензії;

6.4.19. залучення для проведення будівельно-монтажних робіт особи, що не має ліцензії або іншого спеціального дозволу на проведення такого виду робіт;

6.4.20. знищення та/або пошкодження транспортних засобів, які мають дозвіл на експлуатацію на дорогах загального використання, плавучих засобів та літальних апаратів;

6.4.21. непрямої дії блискавки, впливу електроструму у формі короткого замикання, різкого підвищення сили струму або напруги у електромережі, впливу індукованих струмів та інших аналогічних причин, що викликали неполадки, вихід з ладу застрахованих електричних або електронних пристроїв, приборів, проводки тощо;

6.4.22. електричного іскріння, неполадок у застрахованих електричних пристроях, приборах, проводці та подібному устаткуванні, за винятком випадків, коли вони спричинили виникнення та подальше розповсюдження пожежі на інше застраховане майно, але вартість такого майна, що викликала іскріння та неполадки не відшкодовується;

6.4.23. бурі, урагану або іншого руху повітряних мас, викликаного природними процесами в атмосфері, відшкодовуються тільки в тому випадку, якщо швидкість вітру, що заподіяв збиток, перевищувала 17,2 м/с. Швидкість вітру підтверджується довідками відповідних гідрометеорологічних установ;

6.4.24. тиску снігового покриву, що виник в результаті поступового накопичення снігових мас, коли з дати останнього офіційно зареєстрованого снігопаду (згідно з довідкою

відповідних гідрометеорологічних установ, що має бути надана Страхувальником у разі настання страхового випадку за ризиками з числа «стихійні явища») минуло більше 36 (тридцяти шести) годин;

6.4.25. протиправних дій третіх осіб, крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, якщо будівельний майданчик не обнесено суцільним парканом та відсутня цілодобова фізична охорона будівельного майданчика (або будівлі, в якій проводяться роботи) не менш як двома співробітниками спеціалізованої охоронної організації.

6.5. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик не відшкодовує (умова щодо виключення витрат на відведення та зниження рівня води):

6.5.1. витрати на відведення та відкачування води навіть, якщо кількість води значно перевищує обсяги, що можливо було передбачити;

6.5.2. втрати або пошкодження застрахованого об'єкту будівництва та монтажу в результаті поломки систем відведення та відкачування води, якщо таких втрат або пошкоджень можливо було запобігти при наявності запасних аварійних систем;

6.5.3. витрати на додаткову гідроізоляцію та встановлення додаткового обладнання для відведення та відкачування ґрунтових та стічних вод.

6.6. Якщо інше не передбачено Договором, Страховик не несе відповідальність та не сплачує страхове відшкодування Страхувальнику щодо витрат, що були здійснені з метою:

6.6.1. заміни або виправлення або елементів підпірних стін, що:

а) змістилися, відклонилися або застрягли під час будівництва;

б) втрачені, покинуті або пошкоджені під час забивання або видалення, або

в) заблоковані пальовим обладнанням або опалубкою, що застрягли або пошкоджені;

6.6.2. виправлення дефектів роз`єднаних або розчіплених шпунтових паль;

6.6.3. виправлення дефектів внаслідок витоків або проникнення будь-якого матеріалу;

6.6.4. заповнення порожнин або заміни втраченого бентоніту;

6.6.5. в результаті, якщо палі або елементи фундаментів не пройшли тест на несучу здатність або не досягли запроєктованих властивостей;

6.6.6. відновлення профілів та вимірів. Ця умова відповідає міжнародній умові «**Особливі умови щодо робіт з виконання свайних фундаментів та обладнання підпірних стін (121)**».

6.7. Якщо інше не передбачено Договором, не є застрахованими:

6.7.1. паливно-мастильні матеріали, хімікати, охолоджувальні рідини, допоміжні матеріали та продукція, що вироблена або оброблюється Застрахованим майном, виготовлена на Застрахованому майні продукція (окрім необхідної для застрахованих будівельно-монтажних робіт);

6.7.2. усі види ручного та змінного інструменту і пристроїв;

6.7.3. транспортні засоби, що допущені до експлуатації на дорогах загального користування, засоби водного та авіаційного транспорту;

6.7.4. майно та матеріальні цінності на об'єктах, що не охороняються.

6.8. Якщо інше не передбачено Договором, при будівництві тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування Страховик не відшкодовує збитки та витрати, що пов`язані із:

6.8.1. зміною методів будівництва та монтажу або витрати у зв'язку із непередбачуваними умовами ґрунтів або перешкодами;

6.8.2. заходи на заливання будівельними сумішами нещільних ділянок гірської породи та/або додаткові заходи щодо захисту, навіть якщо необхідність у таких заходах виникла тільки у період будівництва та монтажу;

6.8.3. виймання ґрунту, що перевищує передбачену проектом мінімальну потребу у вийманні, а також внаслідок зворотного засипання порожнин;

6.8.4. витратами на водовідведення у разі, якщо обсяги води, що спочатку передбачались, виявились значно більшими;

6.8.5. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;

6.8.6. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу дренажної системи у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

6.8.7. з втратою або підйомом бурової тунельної машини;

6.8.8. з втратою бентоніту, суспензій або іншого матеріалу, що використовується для полегшення виймання ґрунту або речовин, що використовуються для покращення стану ґрунту. Ця умова відповідає міжнародній умові «**Особливі умови щодо будівництва тунелів, тимчасових та постійних підземних конструкцій та устаткування (101)**».

6.9. Якщо інше не передбачено Договором, при будівництві дамб та водосховищ Страховик не відшкодовує збитки та витрати, що пов'язані із:

6.9.1. відведенням та відкачуванням води, якщо обсяги води суттєво більше, ніж передбачалось;

6.9.2. втратами або пошкодженнями застрахованого майна внаслідок поломки, виходу з ладу системи відведення та відкачування води у випадку, якщо подібних витрат або пошкодження можна було б запобігти шляхом використання резервного обладнання;

6.9.3. витратами на додаткову гідроізоляцію та обладнання для відведення поверхневих ґрунтових на підземних вод;

6.9.4. втратами або пошкодженнями, що викликані просіданням в результаті недостатнього ущільнення ґрунту;

6.9.5. втратами в результаті тріщин та протікання води. Ця умова відповідає міжнародній умові «**Особливі умови щодо будівництва дамб та водосховищ (104)**».

6.10. Якщо інше не передбачено Договором, при страхуванні відповідальності також до страхових випадків не відносяться та страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника виникли внаслідок:

6.10.1. експлуатації або використання:

а) транспортних засобів, що застраховані за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності, але Страховик відшкодовує збитки, що сталися при експлуатації будівельних машин та техніки, що використовувалась для здійснення робіт в рамках Застрахованого проекту, на Території дії Договору (або в безпосередній близькості від неї), за умови, що такі збитки не були спричинені при експлуатації таких машин на вулично-дорожній мережі загального користування;

б) морських (річкових) суден та інших плавучих об'єктів та пілотованих та непілотованих літальних об'єктів.

6.10.2. порушення прав інтелектуальної власності: авторських прав, ліцензій, патентів та ін.;

6.10.3. загибелі, знищення, втрати, пошкодження грошей, цінних паперів, рахунків, платіжних карток, документів, планів, архівів та інших документів;

6.10.4. знищення або пошкодження будівель, обладнання, приладдя, пересувних машин та устаткування, будівельних машин та будь-якого іншого майна, що застраховане чи може бути застраховане за Розділом I Договору (страхування майна / проекту), та витрати на їх відновлення та ремонт;

6.10.5. знищення або пошкодження існуючого майна, що розміщується на території страхування;

6.10.6. втрата або пошкодження, що виникли у результаті природного зносу, корозії, окислення або псування застрахованого майна;

6.10.7. опосередковані збитки будь-якого характеру, включаючи: упущену вигоду, штрафи, пені, санкції, стягнення, збитки в наслідок затримок, порушення, відміна господарських договорів, стягнення щодо невиконання договірних зобов'язань.

6.11. Якщо інше не передбачено Договором, при страхуванні відповідальності Страховик також не відшкодовує:

6.11.1. пошкодження та збитки, завдані майну, що належить, знаходиться в оперативному віданні, на зберіганні або під контролем Страхувальника та/або Вигодонабувача (його працівників, підрядників, субпідрядників, інших осіб, що виконують будівельно-монтажні роботи на підставі відповідного договору);

6.11.2. збитки, завдані будівлям, спорудами, земельним ділянкам та будь-якому іншому майну внаслідок вібрації, видалення або ослаблення несучих конструкцій або опірної потужності підземних структур, просідання, обвалювання, тріскання та розтріскування, а також збитки, завдані особам та майну, що сталися внаслідок такого збитку;

6.11.3. збитки, завдані підземним комунікаціям;

6.11.4. шкоду внаслідок тілесних ушкоджень та захворювань працівників, робочих

Страховальника, його підрядників (субпідрядників), інших осіб, що виконують будівельно-монтажні роботи а також шкода, завдана членам їх сімей.

6.11.5. претензії, що пред'являються у США та Канаді та/або іншій країні, крім України, або відповідно до американської та канадської юрисдикції та будь-якої іншої країни, крім України;

6.11.6. претензії у зв'язку з використанням азбесту чи матеріалів будь-якого роду, що містять азбест або збитки, пов'язані з ними; можна віднести на рахунок дійсної, ймовірної або загрозованої наявності, витоків, поширення, викиду, перенесення або випаровування азбесту, або будь-якого розпорядження, вимоги або спроби: досліджувати, здійснювати моніторинг, очищення, видалення, утримання, обробку, детоксикацію або нейтралізацію азбесту, або ідентифікацію дії азбесту;

6.11.7. вимоги про відшкодування непрямих збитків третіх осіб (в тому числі втрата орендної плати, втрата прибутку, зменшення обороту, штрафні санкції тощо) та будь-які фінансові втрати, які не пов'язані зі шкодою життю, здоров'ю та/або майну третіх осіб (Чисті фінансові збитки третіх осіб) навіть якщо їх настання викликане страховою подією;

6.11.8. збитки що мали місце внаслідок навмисних дій, злочинної недбалості або бездіяльності Страховальника (його представників, осіб, які знаходяться з ним в трудових відносинах), що призвели до страхового випадку;

6.11.9. збитки що мали місце внаслідок здійснення Страховальником (його представниками, особами, які знаходяться з ним в трудових відносинах) дій, за які передбачена кримінальна відповідальність;

6.11.10. збитки що мали місце внаслідок недотримання Страховальником та/або його представниками, особами, які знаходяться з ним в трудових відносинах інструкцій, нормативних документів щодо зберігання, експлуатації та обслуговування об'єкта будівництва (монтажу), а також використання його не за призначенням;

6.11.11. збитки що мали місце внаслідок невиконання Страховальником та/або його представниками, особами, які знаходяться з ним в трудових відносинах правил техніки безпеки та проведення будівельно-монтажних робіт та інших робіт на об'єктах будівництва (монтажу);

6.11.12. помилок, допущених при проектуванні об'єкта будівництва (монтажу) або при виготовленні матеріалів, що використовуються на об'єкті будівництва (монтажу);

6.11.13. збитки/шкода, що виникли внаслідок подій, що мали місце до початку строку дії Договору страхування або після його закінчення;

6.11.14. збитки/шкода, спричинені до початку дії Договору;

6.11.15. збитки/шкода, що виникли при здійсненні будівельно-монтажних робіт у період призупинення або закінчення строку дії відповідної ліцензії Страховальника та/або його підрядника (субпідрядника);

6.11.16. шкода, заподіяна довкіллю, а також третім особам у цьому зв'язку; шкода, що заподіяна внаслідок регулярного та тривалого впливу газів, пару, променів, рідин, вологості, осаду, включаючи кіптяву, дим, пил та інші не атмосферні опади та відкладення (якщо збиток настає раптово, це не вважається тривалим впливом), поступового та регулярного забруднення;

6.11.17. збитки, що підлягають відшкодуванню за умовами страхування будівельно-монтажних ризиків;

6.11.18. збитки у розмірі франшизи, передбаченої Договором страхування;

6.11.19. моральна шкода, упущена вигода, інші непрямі збитки;

6.11.20. витрати по сплаті неустойки, штрафів, пені в результаті неякісного чи несвоєчасного виконання будівельно-монтажних робіт, розірвання чи невиконання договору про виконання таких робіт тощо;

6.11.21. збитки, заподіяні внаслідок неплатоспроможності або банкрутства Страховальника;

6.11.22. шкода, заподіяна транспортними засобами, що допущені до експлуатації на дорогах загального призначення, плавучими засобами;

6.11.23. шкода, заподіяна внаслідок будь-якої діяльності, що не пов'язана з реалізацією Застрахованого проекту, та/або проводиться або проводилась поза межами Території дії Договору.

6.12. Не визнаються Страховим випадком та не підлягають відшкодуванню шкода / збитки / випадки, що передбачені спеціальними виключеннями та обмеженнями за Договором та/або визначеннями Страхових випадків та Страхових ризиків, та/або спеціальних умов страхування, якщо вони передбачені Договором.

6.13. Договором можуть бути передбачені інші винятки із страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать цим Умовам і законодавству. Вичерпний перелік винятків із страхових випадків та обмежень страхування визначається умовами Договору.

7. Порядок дій та контактні дані для звернення у разі настання події, що має ознаки Страхового випадку

7.1. При настанні події, що має ознаки Страхового випадку, **Страховальник повинен** вчинити такі дії, якщо інше не передбачено Договором:

7.1.1. якомога швидше, але **не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин** з моменту як Страховальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, **повідомити Страховика** про таку подію, що сталася за телефонами цілодобового інформаційного центру, що зазначений у Договорі.

7.1.2. якомога швидше, але **не пізніше 24 (двадцяти чотирьох) годин** з моменту як Страховальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, **повідомити компетентні органи** (залежно від характеру збитку – відомчі, аварійні служби, органи пожежної охорони, аварійні служби газу, органи МВС та інші), при настанні страхового випадку за межами України – відповідні компетентні органи інших держав; вимагає від компетентних органів оформлення та надання документів щодо встановлення факту, причин та наслідків страхового випадку, що стався;

7.1.3. зберігати вигляд, стан і розташування пошкодженого майна (залишків майна) до їх огляду представником Страховика і не починає будь-яких ремонтних, відновлювальних робіт або робіт по утилізації залишків майна та/або розчищенню території, за винятком випадків, пов'язаних із необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт, виконання наказів і розпоряджень органів державної влади, вживання запобіжних заходів по рятуванню об'єктів Застрахованого майна і зменшенню обсягів збитку, які були попередньо узгоджені із Страховиком або по закінченню 7 денного строку з дня повідомлення Страховика про настання страхового випадку;

7.1.3.1. Страховальник має право змінювати картину збитку в наступних випадках:

- у зв'язку з необхідністю проведення аварійно-рятувальних робіт;
- виконання наказів та розпоряджень органів державної влади;
- здійснення запобіжних заходів по рятуванню застрахованого майна і зменшенню обсягів збитку, якщо такі заходи були попередньо узгоджені із Страховиком.

7.1.4. вжити усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення розміру збитків, запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

7.1.5. протягом 48 (сорока восьми) годин, з моменту як Страховальник дізнався про подію, яка має ознаки страхової, особисто надати або надіслати поштовим зв'язком Страховику **письмове повідомлення** про настання події, що має ознаки Страхового випадку;

7.1.6. надати представнику Страховика можливість безперешкодно проводити огляд, обстеження пошкодженого майна або його залишків, розслідувати причини і обставини страхового випадку;

7.1.7. надати документи, передбачені Розділом 8 Умов **протягом шести місяців** з дати настання випадку, що має ознаки страхового;

7.1.8. без письмової згоди Страховика не підписувати документи, що стосуються події, які тягнуть його (Страховальника) майнову відповідальність чи унеможливають притягнення до відповідальності інших осіб;

7.1.9. на вимогу Страховика надати йому право на одержання записів, документації та іншої інформації, пов'язаної із подією, що має ознаки Страхового випадку;

7.1.10. вчинити необхідні дії для реалізації права вимоги до винних у заподіянні збитків осіб та передати Страховику всі документи та повноваження для реалізації цього права Страховиком.

7.2. При настанні події, що призвела до заподіяння шкоди життю, здоров'ю та/або майну Третіх осіб, Страховальник, додатково до дій зазначених в п. 7.1. цих Умов повинен вчинити наступні дії, якщо інше не передбачено Договором:

7.2.1. здійснити всі можливі заходи щодо зменшення розміру шкоди / збитків, заподіяної / заподіяних Третім особам; запитувати у Страховика інструкції щодо своїх подальших дій і діяти відповідно до отриманих інструкцій;

7.2.2. надати Страховику всю наявну інформацію та документи, які дозволяють встановити причини, обставини та можливі наслідки спричинення шкоди Третім особам;

7.2.3. без письмової згоди Страховика не визнавати повністю або частково та не задовольняти претензії Третіх осіб про відшкодування шкоди/збитків. У випадку недотримання цієї умови Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування;

7.2.4. негайно (але не пізніше 24 годин (без урахування вихідних та святкових днів) сповістити Страховика у випадку, якщо:

- компетентними органами проводиться розслідування обставин настання події, що призвела до заподіяння шкоди Третім особам;
- порушено кримінальну справу по факту заподіяння шкоди Третім особам;
- розпочався судовий розгляд справи у зв'язку із фактом заподіяння шкоди Третім особам.

7.2.5. повідомити Страховика про необхідне сприяння у призначенні адвокатів, організації судового захисту або іншу юридичну допомогу;

7.2.6. протягом 3 (трьох) робочих днів, сповістити Страховика про пред'явлення Страхувальнику потерпілими Третіми особами претензій щодо відшкодування шкоди та направити на адресу Страховика копії претензій, листів, розпоряджень суду, позовних вимог, сповіщень арбітражного суду, викликів до суду, повідомлень, судових повісток або інших документів, отриманих у зв'язку із заподіяною шкодою. Перевищення зазначеного строку можливо у випадку, коли Страхувальник не мав фізичної можливості своєчасно зробити повідомлення, що має бути документально підтверджено;

7.2.7. надати на вимогу Страховика необхідні повноваження та документи по захисту інтересів Страхувальника в суді та врегулюванню претензій Третіх осіб, а саме:

- право виступати від імені Страхувальника у переговорах та укласти мирові угоди про відшкодування шкоди;
- право вести справи в судових органах від імені Страхувальника. Страхувальник не має права вимагати участі Страховика в судових процесах, а також іншим способом втягувати його в судовий розгляд з питань відшкодування шкоди, заподіяної Третім особам.

7.3. У разі отримання від Страхувальника повідомлення про подію, що має ознаки Страхового випадку та сталась на території України, Страховик **протягом 48 (сорока восьми) годин** з моменту отримання від Страхувальника такого повідомлення, направляє на місце події уповноваженого представника Страховика, який у присутності Страхувальника проводить огляд пошкодженого майна або його залишків і складає Акт огляду місця події, якщо інше не передбачено Договором. Якщо наслідки події, що сталася, необхідно негайно ліквідувати, Акт огляду місця події може бути складений комісією за участю представників відповідних компетентних органів і негайно надісланий Страховику разом з детальними фотознімками, якщо інше не передбачено Договором.

7.4. Страховик **протягом 10 (десяти) робочих днів** з дати отримання повідомлення Страхувальника виконує процедури, пов'язані з визначенням фактичного статусу події та суми відшкодування, а також інформує у письмовій або електронній формі Страхувальника про подальші дії та про те, які документи необхідні для підтвердження майнового інтересу, факту, причин настання події та визначення розміру страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

7.5. Остаточний перелік дій Страхувальника у разі настання події, що має ознаки Страхового випадку та строки повідомлення про настання події, що має ознаки Страхового випадку, визначаються умовами Договору.

8. Документи, необхідні для виплати Страхового відшкодування

8.1. Обов'язок підтвердження факту настання події, яка може бути визнана Страховим випадком за Договором, покладається на Страхувальника.

8.2. При настанні події, яка має ознаки Страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний надати Страховику такі документи, якщо інше не передбачено Договором:

8.2.1. письмову заяву про виплату страхового відшкодування;

8.2.2. акт огляду місця страхової події, що складається представником Страховика та підписується обома сторонами. У випадку, якщо наслідки страхової події необхідно негайно ліквідувати відповідно до діючих галузевих нормативних актів та в інших випадках за згодою Страховика, протокол огляду місця страхової події складає комісія відповідальних представників Страхувальника і негайно надсилає його Страховику разом з детальними фотографічними знімками місця страхової події;

8.2.3. свою копію Договору;

8.2.4. установчі документи, свідоцтво про реєстрацію Страхувальника (Вигодонабувача) – юридичної особи (за наявності), виписка з ЄДРПОУ;

8.2.5. документи, що підтверджують наявність страхового інтересу Страхувальника (Вигодонабувача) і засвідчують його право власності (володіння, користування) на Застраховане майно;

8.2.6. документи компетентних органів, що підтверджують факт та обставини настання Страхового випадку:

8.2.6.1. при настанні пожежі – органів пожежного нагляду (Акт про пожежу, висновок ДСНС (Державна служба з надзвичайних ситуацій) про причину та обставини пожежі тощо), договори на встановлення та обслуговування систем пожежогасіння та сигналізації;

8.2.6.2. при настанні стихійного лиха, в тому числі удару блискавки – довідку з органів гідрометеорологічної служби або міністерства з надзвичайних ситуацій з описом подій у районі інциденту та кількісні параметри стихійного явища, акт спеціалізованих служб, що здійснюють технічне обслуговування будівлі, споруди, даху та перекриттів (наприклад, у разі затоплення через опади, пошкодження через град, бурю тощо);

8.2.6.3. при настанні збитків внаслідок пошкодження водою – акт спеціалізованих служб, що здійснюють технічне обслуговування систем водопостачання, опалення, каналізації та аналогічних систем;

8.2.6.4. при настанні збитків в результаті вибуху – акти або довідки державних служб, що здійснюють нагляд за умовами експлуатації силових агрегатів (газопровідних мереж), акт або довідка ДСНС;

8.2.6.5. при настанні збитків в результаті протиправних дій третіх осіб, в т.ч. крадіжки зі зломом, грабежу, розбою, пошкодження або знищення застрахованого майна внаслідок протиправних дій третіх осіб та інших протиправних дій, що застраховані – Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань про початок досудового розслідування; Постанова про закриття кримінального провадження; Копії матеріалів досудового розслідування на поточну дату за додатковою вимогою Страховика (Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, протокол тощо) та/або процесуальні рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого, судді, суду; При наявності охорони силами сторонніх організацій – договір щодо надання охоронних послуг;

8.2.6.6. при настанні збитків в результаті наїзду транспортних засобів – довідки органів ДАІ, Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань.

8.2.7. акт незалежної експертизи, висновків спеціалістів щодо оцінки розміру збитків (у разі необхідності). Вибір експертної установи обов'язково погоджується із Страховиком;

8.2.8. документи, що необхідні Страховику для реалізації права вимоги до винних у заподіяних збитках осіб;

8.2.9. бухгалтерські та фінансові документи, що підтверджують розмір збитку (чеки, рахунки-фактури, квитанції, калькуляція на ремонтні роботи (відновлення), складена експертом, призначеним Страховиком, або по узгодженню сторін, виписки з інвентарних книг, накладні; замовлення, наряди і т.п.);

8.2.10. письмове пояснення про обставини випадку;

8.2.11. копії матеріалів досудового розслідування на поточну дату за додатковою вимогою Страховика (протокол, талон-повідомлення при реєстрації заяви та повідомлення про злочин тощо) та/або процесуальні рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого, суду;

8.2.12. при завданні шкоди життю, здоров'ю та/або майну Третіх осіб:

- заява про виплату страхового відшкодування за встановленою Страховиком формою;
- офіційні акти (довідки, протоколи, акти експертизи та ін.) компетентних органів (міліції,

пожежної охорони, органів влади, аварійних служб, медичних установ та ін.), щодо заподіяної Третім особам шкоди із зазначенням її причин;

- претензії Третіх осіб щодо відшкодування шкоди або рішення суду, що набрало законної сили;
- копії документів, що надійшли від заявників претензій;
- документи, що підтверджують розмір шкоди, заподіяної Третім особам;
- документи, що підтверджують задоволення Страхувальником претензій Третіх осіб (якщо Страхувальник самостійно відшкодував заподіяну шкоду, за попередньою письмовою згодою Страховика);
- документи, що підтверджують звільнення Страхувальника від відповідальності за відшкодування шкоди (якщо є відповідне рішення компетентних органів, або суду);
- у разі заподіяння шкоди життю або здоров'ю Третьої особи:
  - а)** листи тимчасової непрацездатності або довідка медичного закладу про термін тимчасової непрацездатності постраждалої Третьої особи встановленої форми, довідка медико-соціальної експертної комісії про встановлення інвалідності;
  - б)** витяг з історії хвороби (у разі потреби);
  - в)** нотаріально завірена копія свідоцтва про смерть (у випадку смерті Третьої особи) і документи про право на спадщину спадкоємців;
- у разі заподіяння шкоди майну Третьої особи:
  - а)** акт експертизи або документи, які підтверджують розмір заподіяних збитків майну потерпілої Третьої особи;
  - б)** копії документів, які засвідчують право власності, користування або розпорядження майном;

8.2.13. інші документи та матеріали на вимогу Страховика, що стосуються об'єкту страхування, причин та обставин настання Страхового випадку й розміру збитків.

8.3. Страховик залишає за собою право змінити перелік документів, передбачених п. 8.2 Умов, а також вимагати у Страхувальника додаткові документи, якщо з урахуванням конкретних обставин їх відсутність унеможливує встановлення страхового інтересу, факту та причин настання Страхового випадку та/або визначення розміру збитків, або надання яких передбачено законодавством України про фінансовий моніторинг. У передбачених законом випадках та за запитом Страховика Страхувальник або особа, яка має право на отримання страхового відшкодування, зобов'язаний протягом 2 (двох) робочих днів з дня отримання запиту надати документи, передбачені законодавством України про фінансовий моніторинг. У випадку порушення строку надання зазначених документів строки виплати страхового відшкодування подовжуються на відповідну кількість днів прострочення надання документів, якщо інше не передбачено Договором.

8.4. Якщо інше не передбачено Договором, у разі неможливості надання яких-небудь документів з об'єктивних причин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику письмове пояснення причин їхньої відсутності/ненадання.

8.5. Якщо інше не передбачено Договором, Страхувальник має надати Страховику документи, передбачені п. 8.2. цих Умов, українською або англійською мовами, у формі оригінальних примірників, або їхніх нотаріально засвідчених копій, або копій, засвідчених органом, що видав цей документ, або простих копій, за умови надання Страховику можливості порівняння цих копій з оригінальними примірниками документів. У разі подання документів викладених іншою мовою, ніж зазначено вище, Страхувальник (Вигодонабувач), зобов'язаний надати офіційний переклад на одну із зазначених мов.

8.6. Конкретний перелік документів, необхідний для виплати страхового відшкодування, визначається Договором.

8.7. Якщо інше не передбачено Договором, документи, передбачені розділом 8 Умов, подаються Страховику в письмовій формі одним із способів:

8.8. шляхом направлення поштою (рекомендованим листом);

8.9. особисто за адресою місцезнаходження Страховика;

8.10. в електронному вигляді за допомогою цифрових каналів комунікацій, вказаних у Договорі.

9.1. У разі настання події, що має ознаки Страхового випадку, Страховик зобов'язаний встановити факт, причини та обставини такої події та прийняти з урахуванням умов Договору рішення про визнання або невизнання випадку страховим.

9.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком відповідно до умов Договору та законодавства України, на підставі заяви особи, яка має право на отримання відшкодування, та рішення Страховика про визнання випадку страховим та здійснення страхової виплати (**страхового акту**), яке Страховик приймає після отримання всіх необхідних документів, визначених розділом 8 Умов. У разі визнання випадку страховим Страховик здійснює виплату страхового відшкодування Страхувальнику та іншим особам, визначеним у п. 9.3 Умов відповідно до умов Договору.

9.3. Страхове відшкодування може бути сплачено, якщо інше не передбачено Договором:

- Страхувальнику, його спадкоємцям / правонаступникам або іншій належним чином уповноваженій особі, яка діє від імені Страхувальника;
- Вигодонабувачу у разі його призначення, його спадкоємцям / правонаступникам або іншій належним чином уповноваженій особі, яка діє від імені Вигодонабувача;
- шляхом безпосередньої оплати вартості послуг сторонніх підприємств (організацій), які надають ці послуги Страхувальнику (Вигодонабувачу), і необхідність яких (послуг) викликана Страховим випадком (за згодою Страховика).

9.4. При настанні Страхового випадку Страховик відшкодовує в межах Страхової суми, зазначеної в Договорі, та лімітів відшкодування, якщо вони передбачені Договором, прямі збитки, яких зазнав Страхувальник (Вигодонабувач) внаслідок настання Страхового випадку, за вирахуванням франшизи, якщо інше не передбачено Договором.

9.5. Розмір збитку обчислюється на підставі: актів ревізії, матеріалів бухгалтерського обліку Страхувальника, які він зобов'язаний надати Страховикові на його вимогу та висновків компетентних органів та висновків незалежних експертів (експертних установ) тощо, якщо інше не передбачено Договором.

9.6. Розмір прямих збитків за кожним Страховим випадком визначається Страховиком наступним чином:

9.6.1. при знищенні або викраденні Застрахованого майна – в розмірі його дійсної вартості на день настання страхового випадку, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, в межах страхової суми (ліміту відшкодування) за вирахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшого використання або реалізації, якщо інше не передбачено Договором. Страхувальник не має права відмовлятися від майна, що залишилося після страхового випадку, навіть якщо воно пошкоджено.

9.6.2. при пошкодженні майна - в розмірі витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку в межах страхової суми (ліміту відшкодування), якщо інше не передбачено Договором;

9.6.3. при страхуванні додаткових витрат після настання страхового випадку – в розмірі фактично здійснених витрат на розчищення та в межах встановленої договором страхування страхової суми (ліміту відшкодування), якщо інше не передбачено Договором;

9.6.4. при завданні шкоди життю і здоров'ю Третьої особи – відшкодування здійснюється Страховиком у порядку та у розмірах, передбачених чинним законодавством України, на підставі рішення суду або угоди між Страховиком, Страхувальником та потерпілою Третьою особою, якщо інше не передбачено Договором:

а) з лікуванням потерпілої Третьої особи;

б) з тимчасовою втратою працездатності потерпілої Третьої особи;

в) із стійкою втратою працездатності потерпілої Третьої особи;

г) із смертю потерпілої Третьої особи.

9.6.5. при завданні шкоди майну Третьої особи – відшкодування здійснюється, якщо інше не передбачено Договором:

а) відповідно до рішення суду, що набрало законної сили та документів, що підтверджують збитки Третіх осіб у зв'язку із заподіянням шкоди;

б) за згодою Страхувальника та Третіх осіб на підставі документів компетентних органів, якщо Страховик згоден на компенсацію шкоди шляхом позасудового врегулювання претензій.

9.7. Витрати на відновлення включають, якщо інше не передбачено Договором:

9.7.1. витрати на матеріали, деталі і запасні частини, що необхідні для ремонту;

9.7.2. витрати на оплату робіт по відновленню пошкодженого майна, крім витрат на оплату понаднормових витрат, роботу у вихідні та святкові дні, якщо інше не передбачено умовами Договору;

9.7.3. витрати на транспортування матеріалів, вузлів та деталей до місця проведення відновлювальних/ремонтних робіт, якщо це передбачено Договором страхування, крім витрат на оплату термінового постачання, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

9.7.4. інші витрати, необхідні для відновлення Застрахованого майна до стану, у якому в оно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку, передбачені Договором страхування.

9.8. До витрат на відновлення не відносяться, якщо інше не передбачено Договором:

9.8.1. додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості Застрахованого майна;

9.8.2. витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування обладнання, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку;

9.8.3. витрати, що не враховувалися при визначенні страхової суми і не були включені до неї при укладанні договору страхування;

9.8.4. вартість матеріалів, деталей, запасних частин, що були замінені, при можливості їх відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);

9.8.5. інші витрати, що перевищують межу необхідних.

9.9. Не підлягають відшкодуванню, якщо це окремо не передбачено умовами Договору:

9.9.1. додаткові витрати на оплату термінових робіт, ремонтних робіт, які провадяться у вихідні або святкові, неробочі дні, у нічний або у понаднормовий час;

9.9.2. додаткові витрати на оплату термінової доставки, в т.ч. авіаперевезень матеріалів, деталей та запасних частин.

9.10. Виплата страхового відшкодування здійснюється, якщо інше не передбачено Договором, з врахуванням зносу знищеного, викраденого або пошкодженого майна, а також зносу його частин, вузлів, деталей і матеріалів, що підлягають заміні, розрахованого на дату настання страхового випадку. Рівень зносу визначається згідно з відповідними нормативними документами на дату настання страхового випадку або на підставі експертної оцінки.

9.11. У випадку, якщо страхова сума складає певну частку вартості застрахованого майна, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених по страховій події збитків за вирахуванням франшизи з врахуванням Спеціальних умов страхування, якщо їх застосування прямо передбачено умовами Договору.

9.12. Страховий захист не поширюється на майно, обладнання, предмети інтер'єру, товарні запаси тощо, що знаходяться за адресою території (місця) страхування, окрім тих, що прямо зазначені як застраховані за цим Договором, якщо інше не передбачено Договором.

9.13. Будь-яка сума, отримана Страхувальником від третіх осіб в рахунок оплати збитку буде вираховуватись із суми страхового відшкодування, що виплачується Страховиком, якщо інше не передбачено Договором.

9.14. Без згоди Страховика Страхувальник не має права відмовлятися від майна, що залишилося після страхового випадку, навіть якщо воно пошкоджене, якщо інше не передбачено Договором. Залишкова вартість такого майна вираховується із суми страхового відшкодування.

9.15. Якщо страхове відшкодування виплачене в розмірі страхової суми, то Договір на даний предмет припиняє свою дію з моменту розрахунку - перерахування страхового відшкодування на поточний рахунок Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором. У випадку виплати частини страхової суми - Договір продовжується до закінчення строку дії з відповідальністю Страховика в межах різниці між страховою сумою і сумою здійснених виплат страхового відшкодування.

9.16. Якщо в момент настання страхового випадку у відношенні до застрахованого по договору майна діють інші договори страхування за аналогічними ризиками і загальна страхова сума перевищує дійсну вартість застрахованого майна, страхове відшкодування розподіляється пропорційно співвідношенню страхових сум, на які Застраховане майно в кожній страховій організації, якщо інше не передбачено Договором. Страховик сплачує страхове відшкодування в частині, що відповідає його частці. Сумарне страхове відшкодування, що отримує Страхувальник, не може перевищувати розміру прямого збитку.

9.17. У випадках, коли Страховик виплачує страхове відшкодування в розмірі повної вартості одиниці застрахованого майна або її частини/деталі, Страхувальник, за вимогою Страховика, має передати це майно Страховику, якщо інше не передбачено Договором.

9.18. При настанні страхового випадку за ризиком страхування відповідальності Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором:

9.18.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком Страхувальнику в порядку, передбаченому Умовами Договору, після надання Страховику документів, які підтверджують здійснення таких виплат Страхувальником третім особам. При цьому виплата(и) повинна бути заздалегідь погоджена зі Страховиком.

9.18.2. При цьому Страховик має право на власний розсуд здійснювати виплату Страхувальнику у зв'язку із будь-якою претензією або позовом або низкою претензій або позовів у межах відповідного Ліміту відшкодування (після вирахування будь-якої вже сплаченої суми або сум) або будь-якої меншої суми, на яку така претензія, позов або позови можуть бути врегульовані, і після цього припиняти ведення справ за претензіями або позовами та контроль над ними та знімати з себе будь-яку подальшу відповідальність у зв'язку з такою претензією, позовом або позовами, за винятком випадків додаткового відшкодування витрат, що були зроблені до дати здійснення такої сплати.

9.19. Із розрахованого розміру збитків, витрат, що підлягають відшкодуванню за умовами Договору вираховується розмір відповідної Франшизи за кожним Страховим випадком, якщо інше не передбачено Договором.

9.20. Рішення про виплату або відмову у виплаті Страхового відшкодування приймається Страховиком **протягом 10 (десяти) робочих днів** із дня надання всіх необхідних документів, якщо інше не передбачено Договором.

9.21. Якщо інше не передбачено Договором, строк прийняття рішення про виплату або відмову у здійсненні Страхового відшкодування може бути додатково продовжений Страховиком у випадку:

а) необхідності проведення додаткової перевірки причин, обставин Страхового випадку, розміру заподіяного збитку, у разі виникнення сумнівів в обґрунтованості (законності) вимог Страхувальника (Вигодонабувача) на виплату страхового відшкодування та/або якщо документів, отриманих від Страхувальника недостатньо для прийняття рішення по випадку, що має ознаки страхового – до 60 (шістдесяти) календарних днів;

б) якщо органами внутрішніх справ розпочато досудове розслідування проти Страхувальника або посадових осіб Страхувальника або уповноважених ним осіб, або його представників та/або ведеться досудове розслідування обставин, які спричинили настання Страхового випадку – до закінчення досудового розслідування (а у випадку звернення до суду з обвинувальним актом – до моменту набрання вироком, ухвалою суду законної сили);

в) якщо за фактом настання Страхового випадку розпочато досудове розслідування – до закінчення досудового розслідування (закриття кримінального провадження), але не більше, ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів із дати отримання Страховиком останнього документа, необхідного для прийняття рішення щодо виплати або відмови у виплаті Страхового відшкодування; у випадку звернення до суду з обвинувальним актом – до моменту набрання вироком, ухвалою суду законної сили;

9.22. Про продовження строку прийняття рішення про виплату Страхового відшкодування Страховик повідомляє Страхувальника / Вигодонабувача **протягом 10 (десяти) робочих днів** із дня надання всіх необхідних документів, якщо інше не передбачено Договором.

9.23. Виплата страхового відшкодування її одержувачу, здійснюється Страховиком на підставі заяви про виплату страхового відшкодування і Страхового акту **протягом 10 (десяти) робочих днів** з дати прийняття рішення про виплату страхового відшкодування (оформлення

Страхового акту) шляхом, зазначеним її одержувачем у заяві про виплату страхового відшкодування, – безготівковим переказом на банківський рахунок, якщо інше не передбачено Договором.

9.24. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик зобов'язаний повідомити Страхувальника у письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови **протягом 10 (десяти) робочих днів** з дати прийняття рішення про відмову, якщо інше не передбачено Договором.

9.25. До Страховика, який виплатив страхове відшкодування, в межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, яка одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток, якщо інше не передбачено Договором.

9.26. Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику виплачене страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом передбачених чинним законодавством України термінів позовної давності виявиться така обставина, що за законом або за Договором повністю або частково позбавляє Страхувальника права на страхове відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

9.27. Якщо умовами Договору передбачена сплата Страхового платежу частинами, то Страховик при виплаті Страхового відшкодування має право утримати суму несплаченої частини Страхового платежу з суми Страхового відшкодування.

9.28. Виплата страхового відшкодування підтверджується платіжним дорученням, якщо інше не передбачено Договором.

9.29. Якщо Страхувальникові стане відоме місцезнаходження майна, втраченого внаслідок крадіжки / грабежу / розбійного нападу, він зобов'язаний негайно сповістити про це Страховика.

9.30. Якщо викрадене при настанні страхового випадку майно було повернуто Страхувальнику після здійснення Страховиком виплати страхового відшкодування, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику отриману суму відшкодування. Якщо майно, втрачене в результаті крадіжки, грабежу, розбійного нападу, повернуто Страхувальнику в ушкодженому стані, Страховик виплачує страхове відшкодування у розмірі витрат на ремонт (відновлення) з дотриманням вимог пункту 9.4.2. Умов, якщо інше не передбачено Договором.

9.31. Якщо страхове відшкодування виплачене в розмірі страхової суми, то Договір на даний об'єкт припиняє свою дію з моменту розрахунку - перерахування страхового відшкодування на поточний рахунок Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором. У випадку виплати частини страхової суми - Договір продовжується до закінчення терміну дії з відповідальністю Страховика в межах різниці між страховою сумою і сумою здійснених виплат страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

9.32. Умова щодо виплати:

9.32.1. Щодо виплати страхового відшкодування по страхуванню майна:

Якщо інше не передбачено Договором, Страхове відшкодування може бути виплачене на вибір Вигодонабувача в національній валюті України Страхувальнику або в іноземній валюті Вигодонабувачу. В випадку, якщо на момент виплати страхового відшкодування, законодавством України не буде передбачена можливість виплати відшкодування Вигодонабувачу в іноземній валюті, то виплата буде здійснена Страхувальнику в національній валюті України. У разі виплати страхового відшкодування в іноземній валюті Вигодонабувачу Страхувальник самостійно отримує всі належні дозвільні документи, які можуть бути потрібні для придбання та переказу за кордон іноземної валюти Вигодонабувачу, при цьому сума страхового відшкодування зменшується на розмір всіх сплачених Страховиком податків, які виникають при виплаті та переказі страхового відшкодування в іноземній валюті, передбачені законодавством України. У разі виплати Вигодонабувачеві відшкодування в іноземній валюті термін виплати збільшується на період одержання необхідних дозвільних документів для виплати та репатріації коштів за кордон в іноземній валюті.

9.32.2. Щодо страхування відповідальності, Страховик сплачує страхове відшкодування, якщо інше не передбачено Договором:

- Потерпілій третій особі або Страхувальнику, якщо він зазначений одержувачем в заяві про виплату страхового відшкодування, та самостійно відшкодував завдані потерпілій стороні збитки (погоджені зі Страховиком);

- Потерпілим Третім особам – у випадку, якщо Страхувальник звернувся до Страховика з проханням про виплату страхового відшкодування цим особам в зв'язку з настанням страхового випадку передбаченого Договором;
- Страхувальнику, якщо потерпіла третя особа є нерезидентом, в порядку, передбаченому цим Договором, після надання Страховику документів, які підтверджують здійснення таких виплат Страхувальником третім особам.

9.33. В разі необхідності проведення перерахунку розміру страхового відшкодування з однієї валюти до іншої - це здійснюється за офіційним обмінним курсом НБУ на дату настання страхового випадку.

10. Підстави відмови у Страховій виплаті

10.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування є, якщо інше не передбачено Договором:

10.1.1. навмисні дії Страхувальника, або Вигодонабувача, посадових осіб, працівників або осіб, які мають повноваження діяти від імені Страхувальника або Вигодонабувача, спрямовані на настання Страхового випадку, крім дій, вчинених у стані крайньої необхідності або необхідної оборони, або випадків, визначених законом чи міжнародними звичаями;

10.1.2. вчинення Страхувальником або Вигодонабувачем, посадовою особою, працівником або особою, яка має повноваження діяти від імені Страхувальника або Вигодонабувача, умисного кримінального правопорушення, що призвело до Страхового випадку;

10.1.3. подання Страхувальником неправдивих відомостей про об'єкт страхування, обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, або про факт настання Страхового випадку;

10.1.4. порушення Страхувальником зобов'язання протягом строку дії Договору письмово повідомляти Страховика в строк, передбачений Договором, про будь-яку зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, та/або інших обставин, що впливають на розмір Страхової премії за Договором;

10.1.5. одержання Страхувальником повного відшкодування збитків від особи, яка їх заподіяла. Якщо збиток відшкодований частково, страхова виплата здійснюється з вирахуванням суми, отриманої від зазначеної особи як відшкодування збитків;

10.1.6. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання Страхового випадку без поважних причин, зміна місця події або невиконання інших обов'язків, визначених Договором або законодавством, якщо це призвело до неможливості Страховика встановити факт, причини та обставини настання Страхового випадку або розмір заподіяної шкоди (збитків);

10.1.7. наявність обставин, які є винятками із страхових випадків та обмеженнями страхування, передбаченими цими Умовами;

10.1.8. власноручної відмови від отримання відшкодування;

10.1.9. інші випадки, передбачені законодавством, цими Умовами або умовами Договору.

10.2. Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування надсилається Страхувальнику з обґрунтуванням причин відмови протягом 10 (десяти) робочих днів із дати його прийняття, якщо інше не передбачено Договором.

10.3. У разі виявлення після виплати страхового відшкодування обставин, вказаних в п. 10.1 Умов, Страховик має право вимагати від Страхувальника повернення раніше виплачених сум, а Страхувальник, на вимогу Страховика, зобов'язаний їх повернути в 30-ти денний строк, якщо інше не передбачено Договором.

10.4. У разі незабезпечення права вимоги (суброгації) до винної особи, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, окрім випадків, коли винна особа відсутня або невідома, якщо інше не передбачено Договором.

10.5. Якщо невиконання або неналежне виконання рекомендацій Страховика щодо підвищення захищеності Застрахованого майна від ризиків втрати, знищення або пошкодження, порушення правил і норм протипожежної безпеки Страхувальником призведе до настання Страхового випадку або збільшення розміру збитку, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування по такому страховому випадку або відповідно зменшити розмір страхового відшкодування, якщо інше не передбачено Договором.

11. Порядок укладення договору Страхування

11.1. До укладення Договору страхування Страховик (страховий посередник) на підставі отриманої від клієнта інформації зобов'язаний з'ясувати потреби та вимоги клієнта у страхуванні в усній чи письмовій (довільній) формі.

11.2. Перед укладенням Договору страхування Страховик (страховий посередник) зобов'язаний забезпечити клієнта доступною та вичерпною інформацією про страховий продукт, про Страховика та страхового посередника, якщо страховий продукт реалізується через страхового посередника, з метою прийняття клієнтом усвідомленого рішення про укладення Договору страхування.

11.3. Страхувальник перед укладенням Договору зобов'язаний поінформувати Страховика або страхового посередника про відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику згідно п. 13.3.2 Умов.

11.4. При укладенні Договору та протягом строку його дії Страховик має право провести огляд та оцінку об'єкта (об'єктів) страхування та за необхідності за власний рахунок здійснити оцінку з метою встановлення його (їх) реальної вартості.

11.5. Після досягнення згоди з усіх істотних умов Договору, Сторони укладають Договір страхування.

11.6. Договір укладається виключно в письмовій формі з дотриманням вимог Цивільного кодексу України, встановлених до письмової форми правочину, та оформляється у паперовій формі або у формі електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг».

11.7. У разі оформлення Договору у вигляді електронного документа, створеного згідно з вимогами, визначеними Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг», останній укладається через сервіс електронного документообігу, погоджений Сторонами, та разом з Умовами та додатками до нього (за наявності), підписується кваліфікованими електронними підписами (надалі – КЕП) Сторін / уповноважених представників Сторін із кваліфікованою електронною позначкою часу. Сторони можуть погодити будь-яку послідовність накладення електронних підписів на Договір. Кваліфікована позначка часу, яка міститься в КЕП, що накладений на Договір останнім, свідчить про дату та час укладення електронного Договору. Договір з Умовами та додатками до нього (за наявності) надсилається Страхувальнику на засіб електронного та/або мобільного зв'язку Страхувальника. На письмову вимогу Страхувальника Страховик або страховий посередник надає Страхувальнику засвідчену паперову копію електронного Договору разом з Умовами та додатками до нього (за наявності) протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання запиту.

12. Порядок внесення змін, дострокового припинення чи розірвання Договору, їх правові наслідки. Порядок відмови від Договору

12.1. Зміни та доповнення до Договору можуть бути внесені тільки за домовленістю Сторін, яка оформлюється в письмовій або електронній формі шляхом укладення додаткової угоди, яка є невід'ємною частиною Договору, або шляхом укладення нового договору страхування та припинення дії чинного договору страхування.

12.1.1. Якщо інше не передбачено Договором, Сторона-ініціатор внесення змін чи доповнень до Договору направляє іншій Стороні відповідну пропозицію у письмовій (електронній) формі у спосіб, визначений в п. 15.1 Умов, не пізніше, ніж за 10 (десять) календарних днів до дати внесення змін, зазначаючи відомості, необхідні для внесення змін до Договору. Сторона, що отримала пропозицію про внесення змін чи доповнень до Договору, в десятиденний строк з дня отримання повідомлення, якщо більший строк не передбачений у пропозиції, повідомляє Сторону, що ініціювала внесення змін (доповнень), про результати розгляду пропозиції. Відсутність відповіді Сторони, якій надіслана пропозиція про внесення змін до Договору, вважається відхиленням одержаної пропозиції. У разі відхилення пропозиції Договір вважається достроково припиненим за згодою Сторін (якщо інші наслідки відхилення пропозиції не зазначені у пропозиції) з дня, наступного за останнім днем строку для надання відповіді на пропозицію, якщо інший строк не зазначений у пропозиції. У випадку припинення Договору у зв'язку з відхиленням пропозиції про внесення

змін до Договору фактично сплачена Страхова премія повертається Страхувальнику у порядку, визначеному в п. 12.6 Умов, якщо інше не передбачено Договором. У випадку, якщо Сторони досягли згоди щодо внесення змін або доповнень до Договору, Сторони укладають додаткову угоду до Договору або переукладають Договір. Якщо Сторона, яка одержала пропозицію внести зміни до Договору, у межах строку для відповіді вчинила дію відповідно до вказаних у пропозиції умов (сплатила Страхову премію тощо), що засвідчує її бажання внести зміни до Договору, ця дія є прийняттям пропозиції, якщо інше не вказане в пропозиції;

12.1.2. Ухилення Сторони від отримання пропозиції про внесення змін чи доповнень до Договору, направленої на реквізити Сторони, зазначені у Договорі, або неотримання пропозиції у зв'язку зі зміною реквізитів, про що Сторона не повідомила іншу протягом 5 (п'яти) робочих днів із моменту настання таких змін, за правовими наслідками прирівнюється до відхилення пропозиції цією Стороною, якщо інше не передбачено Договором.

12.2. Дія Договору припиняється та Договір втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі, якщо інше не передбачено Договором:

12.2.1. закінчення строку дії Договору;

12.2.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником/Вигодонабувачем у повному обсязі;

12.2.3. несплати Страхової премії або відповідної частини Страхової премії (якщо Страхова премія сплачується частинами) у розмірі та строки, передбачені умовами Договору. При цьому, якщо інше не передбачено Договором, Договір вважається достроково припиненим з дня, наступного за датою, що визначена в Договорі як гранична дата строку сплати Страхової премії або відповідної частини Страхової премії (якщо Страхова премія сплачується частинами);

12.2.4. ліквідації Страхувальника – юридичної особи, ліквідації (закриття) Страхувальника – фізичної особи-підприємця, передбачених статтями 100, 101 Закону України «Про страхування»;

12.2.5. ліквідації Страховика в порядку, встановленому законодавством України;

12.2.6. набранням законної сили рішення суду про визнання Договору недійсним;

12.2.7. примусового відчуження або вилучення ТЗ у випадках, передбачених законодавством України;

12.2.8. подання письмової заяви Страховиком чи Страхувальником іншій Стороні про дострокове припинення Договору. Дія Договору може бути припинена Страховиком достроково і в тому випадку, якщо на це не надав згоду Страхувальник, який виконує всі умови Договору;

12.2.9. в інших випадках, передбачених законодавством України, цими Умовами та/або Договором.

12.3. Про намір достроково припинити дію Договору будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу **не пізніше як за 30 днів** до дати припинення дії Договору, якщо інше не передбачено Договором. Датою повідомлення вважається дата отримання рекомендованого або цінного листа з описом вкладення іншою Стороною. Якщо лист не було отримано у зв'язку з ухиленням Сторони від його отримання за адресою, зазначеною в Договорі як адреса її місцезнаходження, або в разі зміни адреси, про що Сторона не повідомила іншу протягом 3 (трьох) робочих днів, то датою повідомлення вважається дата надсилання Стороною – ініціатором розірвання Договору листа іншій Стороні.

12.4. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому частину сплаченої Страхової премії за період, що залишився до закінчення строку дії Договору, з відрахуванням витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору у розмірі передбаченому Договором, але не більше максимальної частки витрат Страховика, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням договорів страхування за цим страховим продуктом у розмірі 45 % від страхового тарифу (страхової премії, якщо страховий тариф у договорі страхування не визначається), за період, що залишився до закінчення строку дії Договору, та фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за Договором, якщо інше не передбачено Договором. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним Страхові премії повністю.

12.4.1. У разі дострокового припинення дії Договору за яким стався страховий випадок та за якими ще не сплачене страхове відшкодування, розрахунок платежу, що підлягає поверненню та його повернення, здійснюється тільки після виплати страхового відшкодування.

12.5. У разі дострокового припинення Договору за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним Страхові премії за Договором. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору, то Страховик повертає йому частину сплаченої Страхової премії за період, що залишився до закінчення строку дії Договору, з відрахуванням витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору у розмірі передбаченому Договором, але не більше максимальної частки витрат Страховика, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням договорів страхування за цим страховим продуктом у розмірі 45 % від страхового тарифу (страхової премії, якщо страховий тариф у договорі страхування не визначається), за період, що залишився до закінчення строку дії Договору, та фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за Договором, якщо інше не передбачено Договором.

12.6. У випадках, коли повернення Страхової премії відбувається з відрахуванням нормативних витрат, пов'язаних безпосередньо з укладенням і виконанням Договору, у відповідності до п. 12.4 та п. 12.5 Умов, сума Страхової премії до повернення розраховується за формулою, якщо інше не передбачено Договором.

СПП = СПС – СПФ – ВУВ – ФВВ, при цьому:

СПС = Страхова премія, яка була фактично сплачена Страхувальником, в грн.

СПФ = Страхова премія за фактичний Строк дії Договору = ПЗ/КДС × ДФ, в грн, де

ПЗ = Загальна Страхова премія за Договором, в грн;

КДС = Кількість днів строку дії Договору;

ДФ = Кількість днів, протягом яких Договір фактично був чинним, днів;

ВУВ = Нормативні витрати на ведення справи = СПЗ × 45%, де

СПЗ = Страхова премія за період, що залишився до закінчення дії Договору = ПЗ/КДС × ДЗ, в грн.

ДЗ = Кількість днів, що залишились до закінчення дії Договору, днів.

ФВВ = Фактичні виплати страхового відшкодування здійснені Страхувальнику, в грн.

12.7. Повернення сплаченої Страхової премії або її частини здійснюється Страховиком протягом 10 (десяти) робочих днів від дати дострокового припинення Договору згідно реквізитів для повернення сплаченої Страхової премії або її частини, наданих Страхувальником, якщо інше не передбачено Договором.

12.8. Остаточний розрахунок між Страхувальником і Страховиком у разі дострокового припинення дії Договору, за яким залишилися неврегульовані страхові випадки, якщо інше не передбачено, Договором здійснюється протягом 10 (десяти) робочих днів після здійснення страхової виплати (у разі прийняття Страховиком рішення про визнання випадку страховим) або прийняття Страховиком рішення про невизнання випадку страховим та/або прийняття Страховиком рішення про відмову в здійсненні страхової виплати, якщо інше не передбачено Договором.

12.9. У випадку відсутності реквізитів для повернення сплаченої Страхової премії або її частини, повернення Страхової премії або її частини здійснюється Страховиком протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання зазначених реквізитів, якщо інше не передбачено Договором.

12.10. Не допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі за умови дострокового припинення дії Договору, якщо інше не передбачено Договором.

12.11. Страхувальник має право протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дня укладення Договору відмовитися від такого Договору без пояснення причин, крім:

12.11.1. Договорів, строк дії яких становить менше 30 (тридцяти) календарних днів;

12.11.2. випадків, якщо за цим Договором повідомлено про настання події, що має ознаки страхового випадку.

12.12. Про намір відмовитися від Договору Страхувальник повідомляє Страховика у письмовій (електронній) формі у спосіб, визначений в п. 15.1 Умов.

12.13. Страховик зобов'язаний протягом 10 (десяти) робочих днів з дня отримання заяви від Страхувальника про відмову від Договору повернути Страхувальнику сплачену Страхову премію повністю згідно з реквізитами, зазначеними у цій заяві, за умови що протягом періоду дії Договору не відбулася подія, що має ознаки Страхового випадку

13. Права і обов'язки сторін

13.1. Страховик зобов'язаний:

13.1.1. ознайомити Страхувальника з умовами страхування;

13.1.2. у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування у передбачений договором або законом строк;

13.1.3. у разі настання страхового випадку відшкодувати витрати, понесені страхувальником для запобігання настанню страхового випадку та зменшення наслідків страхового випадку в ліміті 10 000 грн або 1% від Страхової суми за Договором (застосовується більший із цих двох лімітів), якщо інший розмір ліміту не передбачений умовами Договору. Зазначені витрати мають бути попередньо, письмово погоджені зі Страховиком та документально підтверджені Страхувальником;

13.1.4. за заявою Страхувальника в разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або в разі збільшення вартості застрахованого майна переукласти з ним Договір або внести зміни в поточний договір шляхом укладення додаткової угоди до нього;

13.1.5. забезпечувати збереження інформації, що становить таємницю страхування, з урахуванням вимог Закону України "Про страхування";

13.1.6. у разі зміни реквізитів для оплати страхової премії, повідомити Страхувальника про це протягом 10 робочих днів з дати зміни за контактними даними Страхувальника, які зазначені у Договорі, за умови що цей Договір передбачає сплату страхової премії періодичними платежами, якщо інше не передбачено Договором;

13.1.7. відмовитися від встановлення / продовження ділових відносин у випадках, передбачених статтею 15 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

13.2. Страховик має право:

13.2.1. самостійно перевіряти надану Страхувальником, в тому числі у Заяві на страхування, інформацію стосовно Об'єкта страхування, стану та Вартості для визначення розміру збитку Застрахованого майна, умов його експлуатації та зберігання, призначити незалежну експертизу Застрахованого майна, направити запит щодо необхідних підтверджень від компетентних органів та установ тощо. Підписанням Договору Страхувальник надає Страховику право замовляти та/або проводити оцінку Застрахованого майна;

13.2.2. вимагати додаткову інформацію про Об'єкт страхування або документи, що мають істотне значення для визначення ступеню страхового ризику і розміру можливих збитків, перелік яких зазначається у запиті Страховика;

13.2.3. збільшити розмір Страхової премії без зміни розміру Страхової суми, якщо протягом дії Договору виявлені нові обставини, що збільшують ступінь страхового ризику. У разі відмови Страхувальника від внесення відповідних змін до Договору Страховик має право достроково припинити Договір у порядку, передбаченому на випадок припинення Договору за вимогою Страховика, що обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору;

13.2.4. якщо Страховик вважає це доцільним, провести експертизу стану протипожежної безпеки, умов зберігання та експлуатації об'єктів Застрахованого майна;

13.2.5. надавати Страхувальнику рекомендації щодо заходів з підвищення ступеня захищеності Застрахованого майна від ризиків втрати, знищення або пошкодження;

13.2.6. самостійно з'ясувати причини та обставини настання випадку, що має ознаки страхового, проводити оцінку пошкодженого майна і визначати розмір збитків; за необхідністю направляти запити в компетентні органи про надання інформації, що підтверджує факт та причини настання Страхового випадку;

13.2.7. при настанні випадку, що має ознаки страхового, вимагати від Страхувальника інформацію, включаючи інформацію, що є його комерційною таємницею, необхідну для встановлення наявності майнового інтересу Страхувальника, факту та обставин випадку або розміру страхового відшкодування, що підлягає виплаті;

13.2.8. брати участь у рятуванні Застрахованого майна, вказуючи Страхувальнику на необхідні для цього заходи; такі дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування;

13.2.9. відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Умовами;

13.2.10. здійснювати заходи з оформлення документів при настанні випадку, що має ознаки страхового. Такі дії Страховика не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування;

13.2.11. вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) повернення отриманої ним суми страхового відшкодування у разі, якщо Страхувальник не виконав свій обов'язок, зазначений у п. 13.3.2 цих Умов та про обставини, які збільшують ступінь страхового ризику, Страховику стало відомо після виплати страхового відшкодування;

13.2.12. вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) повернення раніше виплаченої суми страхового відшкодування, або відмовити у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Умовами та Договором, якщо здійснення права, що перейшло до Страховика в порядку суброгації, стало неможливим у результаті дій (бездіяльності) Страхувальника (Вигодонабувача);

13.2.13. вирахувати із суми страхового відшкодування будь-які суми, отримані Страхувальником від третіх осіб як відшкодування збитків, заподіяних Застрахованому майну;

13.2.14. збільшити розмір Страхової премії без зміни розміру страхової суми, якщо протягом дії Договору виявлені нові обставини, що збільшують ймовірність настання Страхового випадку та/або збільшують розмір потенційного збитку. У разі відмови Страхувальника від внесення відповідних змін до Договору Страховик має право достроково припинити Договір у порядку, передбаченому на випадок припинення Договору за вимогою Страховика, що обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору;

13.2.15. вносити зміни в умови Договору в порядку, передбаченому цими Умовами;

13.2.16. достроково припинити дію Договору згідно з цими Умовами;

13.2.17. відкласти рішення щодо виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування у порядку, передбаченому цими Умовами та Договором;

13.2.18. при виплаті страхового відшкодування утримати із Страхувальника неоплачену частину Страхової премії, якщо за умовами Договору Страхова премія сплачується частинами.

13.3. Страхувальник зобов'язаний:

13.3.1. сплачувати Страхову премію у порядку та строки, встановлені Договором;

13.3.2. перед укладанням Договору повідомити Страховику інформацію, яка має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору, та/або про розмір страхової премії за Договором, та протягом строку дії Договору не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після настання змін письмово повідомляти Страховика про будь-яку зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику (визначення ймовірності та вірогідності настання страхового випадку та розміру можливих збитків), та/або інших обставин, що впливають на розмір Страхової премії за Договором. До інформації, яка має істотне значення для прийняття Страховиком рішення про укладення Договору, та/або про розмір страхової премії за Договором, та/або для оцінки страхового ризику відносяться, якщо інше не передбачено Договором, відомості про Застраховане майно, що зазначені у п. Договору та/або Додатках до Договору, а також інформація про:

а) заміна організації, яка проводить будівельно-монтажні роботи (підрядника, субпідрядника);

б) зміна строків проведення будівельно-монтажних робіт;

в) зміна умов охорони об'єкта, а також інших заходів протипожежної безпеки та захисту Застрахованого майна;

г) припинення (призупинення, анулювання) дії ліцензії особи, що проводить будівельно-монтажні роботи;

г) зміна технології проведення робіт, вибору будівельних матеріалів у порівнянні з передбаченою проектом та/або будівельними нормами та правилами;

д) перепроєктування та/або додаткове проєктування.

- 13.3.3.** при укладенні Договору повідомити Страховику про наявність на законних підставах або на підставі інших правовідносин страхового інтересу щодо Застрахованого майна, в тому числі у Вигодонабувача (у разі визначення такої особи в Договорі);
- 13.3.4.** інформувати Страховика про настання події, що має ознаки Страхового випадку, у порядку та строки, визначені цими Умовами;
- 13.3.5.** при настанні Страхового випадку виконувати дії, передбачені цими Умовами та Договором, а також виконувати інструкції Страховика або його уповноважених представників та надавати повну інформацію про причини, обставини Страхового випадку, а також забезпечувати можливість Страховику (його уповноваженому представнику, експертам, аварійним комісарам та ін.) здійснити огляди Застрахованого майна, в тому числі додаткові експертизи (дослідження) Застрахованого майна для визначення обставин, наслідків Страхового випадку та розміру заподіяних збитків;
- 13.3.6.** дотримуватися умов експлуатації, зберігання та обслуговування Застрахованого майна відповідно до вимог виробника;
- 13.3.7.** вживати заходів для запобігання настанню Страхового випадку та зменшення наслідків страхового випадку;
- 13.3.8.** вживати заходів для забезпечення страховику можливості скористатися правом вимоги до особи, винної у заподіянні збитків, надавати страховику всі необхідні документи та повідомляти інформацію, необхідну для реалізації страховиком права вимоги до винних осіб, що спричинили настання страхового випадку;
- 13.3.9.** якщо після отримання від Страховика суми страхового відшкодування збитки Страхувальника будуть відшкодовані іншими особами, повернути Страховику отримане страхове відшкодування у розмірі збитків, відшкодованих такими особами, але не більше суми отриманого від Страховика відшкодування;
- 13.3.10.** повернути отримане страхове відшкодування, якщо втрачене внаслідок Страхового випадку Застраховане майно або його частини будуть знайдені та повернуті Страхувальнику або з'ясується обставини, які відповідно до закону та/або умов страхування позбавляють Страхувальника права на отримання страхового відшкодування;
- 13.3.11.** при зверненні до Страховика із заявою про Страховий випадок, не розпочинати проведення будь-яких ремонтних робіт, не отримавши письмового дозволу уповноваженого працівника Страховика, якщо інше не передбачено Договором;
- 13.3.12.** витратити отримане страхове відшкодування на ремонт застрахованого за Договором майна, якщо інше не передбачено Договором;
- 13.3.13.** на виконання вимог законодавства України з питань протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, надати інформацію та документи для здійснення належної перевірки Страхувальника;
- 13.3.14.** вести бухгалтерській облік відповідно до вимог чинного законодавства та вжити усі необхідні заходи щодо забезпечення збереження бухгалтерських та інших документів, що дозволяють визначити майновий/страховий інтерес та розмір збитків, завданих Страхувальнику, та при настанні Страхового випадку надати їх на вимогу Страховика.

13.4. Страхувальник має право:

- 13.4.1.** одержати будь-які роз'яснення щодо умов страхування;
- 13.4.2.** у разі настання Страхового випадку одержати від Страховика страхове відшкодування згідно з цими Умовами та положеннями Договору;
- 13.4.3.** ініціювати внесення змін у Договір згідно з цими Умовами;
- 13.4.4.** достроково припинити дію Договору в порядку, передбаченому цими Умовами;
- 13.4.5.** вимагати від Страховика дотримання конфіденційності інформації, що становить таємницю страхування, з урахуванням вимог Закону України "Про страхування";
- 13.4.6.** оскаржити в порядку, передбаченому законом, відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування або розмір страхового відшкодування, виплаченого Страховиком;
- 13.4.7.** при укладанні Договору призначити Вигодонабувача (Вигодонабувачів);
- 13.4.8.** у разі зміни вартості Застрахованого майна упродовж дії Договору Страхувальник має право ініціювати внесення змін до Договору щодо зміни розміру Страхової суми:
- 13.4.8.1.** у разі збільшення розміру Страхової суми сплатити додаткову Страхову премію, що визначає Страховик, шляхом підписання додаткової угоди;

13.4.8.2. у разі зменшення розміру Страхової суми на повернення частини сплаченої Страхової премії, що визначає Страховик, шляхом підписання додаткової угоди.

13.4.9. вимагати від Страховика відповідного зменшення розміру Страхової премії, якщо протягом дії Договору виявлені нові обставини, що зменшують ймовірність настання страхового випадку та/або зменшують розмір потенційного збитку;

13.4.10. у випадку втрати Договору в період його дії звернутися до Страховика з письмовою заявою про видачу дублікату, якщо Договір було укладено в паперовій формі. У випадку втрати Договору, укладеного у вигляді електронного документу, за письмовою заявою Страхувальника Страховик направляє Страхувальнику електронний примірник підписаного Договору протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня отримання заяви, якщо інше не передбачено Договором.

13.5. Сторони зобов'язані дотримуватись цих Умов і положень Договору.

13.6. Сторони також мають інші права та обов'язки, передбачені законодавством України, цими Умовами або Договором.

13.7. Кожна Сторона зобов'язана повідомити іншу Сторону протягом 5 (п'яти) робочих днів про зміну своїх реквізитів (у тому числі зміну номеру мобільного зв'язку, електронної адреси Страхувальника), якщо інше не передбачено Договором.

14. Порядок вирішення спорів.

Відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов Договору

14.1. Спори, що виникають між Сторонами у зв'язку з Договором, вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди розглядаються у порядку, встановленому чинним законодавством України, якщо інше не передбачено Договором.

14.2. У випадку невиконання або неналежного виконання умов Договору, Сторони несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

14.3. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику пені в розмірі 0,01% від суми страхового відшкодування за кожний день прострочення, але не більше ніж у розмірі подвійної облікової ставки НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня, якщо інше не передбачено Договором.

14.4. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання чи неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором, якщо таке невиконання чи неналежне виконання було прямим наслідком обставин непереборної сили, що виникли або вступили в силу після укладення Договору. Під обставинами непереборної сили маються на увазі надзвичайні події або обставини, що не могли бути передбачені або відвернені Сторонами доступними їм засобами, у тому числі, але не виключно: стихійні лиха (урагани, смерчі, повені, землетруси тощо); політичні хвилювання, бунти, воєнні дії та інші обставини, що можуть вплинути на виконання умов Договору. Сторона, яка зазнала дії обставин непереборної сили, повинна письмово сповістити іншу Сторону про настання цих обставин не пізніше 5 (п'яти) діб з часу їхнього виникнення, якщо інше не передбачено Договором. Повідомлення повинне містити дані про настання та характер обставин, а також їхні можливі наслідки. Належним доказом існування обставин непереборної сили є відповідні документи, видані компетентними органами.

14.5. У випадку настання обставин непереборної сили, виконання обов'язків Стороною відкладається на строк, протягом якого будуть діяти такі обставини.

14.6. У випадках, коли обставини непереборної сили діють більше 3 (трьох) місяців, будь-яка Сторона має право розірвати Договір в односторонньому порядку шляхом направлення письмового повідомлення про розірвання Договору іншій Стороні, не менш ніж за 10 (десять) робочих днів до дати розірвання Договору, якщо інше не передбачено Договором. При цьому положення цього пункту мають пріоритет над положеннями Розділу 12, пункту 12.3 цих Умов у частині строку повідомлення про дострокове припинення Договору та порядку взаєморозрахунків Сторін.

14.7. Якщо інше не передбачено Договором, у випадках, що передбачені п. 14.6 цих Умов, Страхова премія за період, що залишився до дати припинення Договору підлягає поверненню Страхувальнику за вирахуванням нормативних витрат, які пов'язані безпосередньо з укладенням та виконанням Договору та фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за Договором.

15.1. Якщо інше не передбачено Договором, усі повідомлення за Договором будуть вважатися здійсненими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим або цінним листом з описом вкладення, вручені особисто, відправлені кур'єром на адреси Сторін, які зазначені у реквізитах, або направлені з використанням електронних адрес Сторін, зазначених у Договорі.

Страховик також може направляти повідомлення Страхувальнику в інший спосіб, що дає змогу встановити дату відправлення такого повідомлення.

Датою повідомлення (датою отримання листа, повідомлення) в залежності від способу направлення буде вважатися дата його особистого вручення; дата відправлення засобами електронного/мобільного зв'язку, в тому числі через ІКС, мобільний застосунок Страховика; а при відправці поштовим зв'язком - дата отримання листа на вказану в реквізитах Сторін адресу одержувача. Якщо лист або повідомлення не було отримано у зв'язку з ухиленням Сторони від його отримання за реквізитами, зазначеними в Договорі, або в разі зміни реквізитів, про що Сторона не повідомила іншу в порядку п. 13.7 Умов, то датою повідомлення вважається дата надсилання листа або повідомлення іншої Сторони.

15.2. Незважаючи на інші положення Умов чи Договору, Договір забезпечує страхове покриття в тій мірі, наскільки дане страхове покриття не суперечить жодним економічним, торговим або фінансовим санкціям та/або ембарго Ради Безпеки ООН (ООН), Європейського Союзу (ЄС) або будь-якого національного законодавства, яке застосовується щодо сторін Договору, якщо інше не передбачено Договором. Це стосується також економічних, комерційних чи фінансових санкцій та/або ембарго, ініційованих Сполученими Штатами Америки чи іншими країнами, в тій мірі, наскільки вони не суперечать законодавству Європейського Союзу (ЄС) або місцевому законодавству, якщо інше не передбачено Договором.

15.3. У вирішенні всіх питань, не врегульованих Договором, Сторони керуються цими Умовами та законодавством України. У випадку виникнення суперечностей з приводу тлумачення або трактування окремих положень, зазначених в цих Умовах та Договорі, пріоритет у застосуванні мають умови Договору.

15.4. Невід'ємною частиною цих Умов є Спеціальні умови (Додаток 1 до Загальних Умов). Спеціальні умови застосовуються у Договорі, якщо в Договорі є пряме посилання на їх застосування. У такому разі положення, викладені у Спеціальних умовах доповнюють положення Договору та Умов страхування до Договору та застосовуються до Договору разом з ними. При цьому у разі наявності протиріч між положеннями Умов страхування до Договору, Загальних Умов та таких Спеціальних умов до Договору, застосовуються відповідні положення таких Спеціальних умов. Витрати за Спеціальними умовами включаються до страхового відшкодування в межах ліміту відповідальності, встановленого в окремому Договорі щодо кожної окремої Спеціальної умови, ліміт відповідальності входить до страхових сум за Договором.

Спеціальні умови

Застереження 103. Виключення щодо шкоди та пошкоджень, що завдані посівам, лісам та сільськогосподарським культурам.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до нього, Страховик не несе відповідальність та не відшкодовує Страхувальнику збитки, пошкодження та шкоду, що прямо або опосередковано завдана посівам, лісам та сільськогосподарським культурам під час виконання будівельно-монтажних робіт.

Застереження 108. Спеціальна умова щодо будівельного обладнання машин та устаткування.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до нього, Страховик несе відповідальність та сплачує страхове відшкодування тільки за збиток, втрату або пошкодження, що прямо або опосередковано завдані будівельному обладнанню, машинам та устаткуванню повинню, підтопленням, якщо після закінчення робіт або будь-якого припинення робіт таке обладнання, машини та устаткування зберігаються на території, яка може бути затоплена не більше як раз на двадцять років.

Застереження 112. Додаткові причини відмови у виплаті страхового відшкодування (вимоги щодо пожежної безпеки)

Якщо інше не передбачено Договором, цим підтверджується і приймається, що враховуючи терміни, виключення, положення і умови, зазначені в Договорі або викладені у додатках до нього, Страховик виплачує Страхувальнику страхове відшкодування за збиток, заподіяний або викликаний безпосередньо або опосередковано пожежею або вибухом, однак лише за умови дотримання наступних положень:

- 1.** У ході робіт постійно підтримується в належному робочому стані відповідне протипожежне устаткування і достатня кількість речовин, призначених для пожежогасіння. Придатні до роботи стояки гідрантів встановлені під напором на висоті на один рівень нижче самого верхнього рівня проведення поточних робіт, і закриті тимчасовими кінцевими пробками.
- 2.** Регулярно, щонайменше два рази на тиждень, перевіряються шафи із змотаними шлангами і переносними вогнегасниками.
- 3.** Після видалення опалубки в найкоротший термін встановлюються протипожежні відсіки відповідно до вимог місцевих правил. Прорізи для ліфтових шахт, канали для інженерних комунікацій і інші порожнечі тимчасово перекриваються, по можливості в найкоротший термін, але не пізніше початку монтажних робіт.
- 4.** Регулярно видаляється сміття. Усі поверхи, на яких здійснюється обробка приміщень, звільняються від горючого сміття наприкінці кожного робочого дня.
- 5.** Система «допуску до роботи» застосовується до всіх підрядників, що здійснюють «вогнебезпечну» роботу будь-якого роду, включаючи та не обмежуючись:
  - шліфуванням, різанням або зварюванням,
  - використанням паяльних ламп і пальників,
  - застосуванням гарячого бітуму,

або будь-яку іншу роботу з виділенням тепла.

«Вогнебезпечно» робота проводиться тільки в присутності принаймні одного робітника, що має вогнегасник і навчений способам пожежогасіння.

Ділянка будь-якої «вогнебезпечної» роботи оглядається через годину після завершення роботи.

6. Склад будівельних або монтажних матеріалів розподіляється на кілька складських ділянок, на кожній з яких вартість складованих матеріалів не повинна перевищувати зазначену нижче величину. Окремі складські ділянки повинні знаходитися на відстані не менш 50 метрів одна від одної або бути розділені протипожежними стінками.

Усі легкозаймисті матеріали, і особливо всі легкозаймисті рідини і гази, повинні зберігатися на досить великій відстані від місця проведення будівельних або монтажних робіт і від будь-якої вогнебезпечної ділянки.

7. Призначається координатор заходів безпеки на будівельному майданчику.

Встановлюється надійна система пожежної сигналізації, а там, де це можливо, підтримується прямий зв'язок з найближчою пожежною командою.

Виконуються і регулярно коректуються план протипожежного захисту і план дій при пожежі на будівельному майданчику.

Персонал підрядника навчений методам гасіння пожеж, і щотижня проводяться навчання по боротьбі з пожежею.

Найближча по місцю розташування пожежна команда ознайомлена з будівельним майданчиком. Шляхи до неї повинні бути завжди відкритими.

8. Будівельний майданчик огорожений, і доступ до нього контролюється.

Застереження 114. Спеціальна умова щодо серійних збитків.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у цьому Договорі, або викладені у додатках до нього, до Договору застосовується така умова:

Збитки, пошкодження внаслідок помилок у проектуванні (якщо це застраховано в рамках відповідного зауваження за цим Договором), дефектів матеріалів та помилок в проведенні робіт внаслідок однієї і тої ж причини, що спричинені спорудам, частинам споруд, машинам та обладнанню одного типу за Договором до кожного збитку з врахуванням франшизи застосовується така шкала, якщо інше не передбачено Договором:

- 100% від суми перших 2-х збитків;
- 80% від суми 3-го збитку;
- 60% від суми 4-го збитку;
- 50% від суми 5-го збитку.

Подальші збитки не відшкодовуються, якщо інше не передбачено Договором.

Застереження 115. Спеціальна умова щодо страхування помилок проектувальника.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до нього, виключення за 6.4.7 цих Умов видаляється та замінюється таким формулюванням:

«6.4.7. Вартість заміни, ремонту або виправлення помилок у конструкціях, дефектів матеріалів або помилок, допущених при проведенні робіт, помилок проектувальника, але це виключення стосується тільки безпосередньо уражених частин та не розповсюджується на пошкодження або руйнування частин, що виконані правильно без помилок, в результаті випадку, що стався внаслідок помилок у конструкціях, дефектів матеріалів або помилок, допущених при проведенні робіт, або помилок проектувальника.»

Додаткова страхова премія за включення в страхове покриття цього застереження: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Застереження 116. Спеціальна умова страхування щодо страхового покриття у відношенні об'єктів будівництва та монтажу, що здаються в експлуатацію частинами/секціями.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до

нього, дія Договору поширюється на втрату, загибель або пошкодження, завдані частинам будівельних конструкцій, які передані замовнику та здані в експлуатацію, що виникають внаслідок проведення будівельних робіт, що застраховані за Договором та протягом строку дії Договору.

Додаткова страхова премія за включення в страхове покриття цього застереження: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Застереження 119. Майно, що існує, або майно, що знаходиться у власності, на відповідальному зберіганні або під контролем Страхувальника.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови та виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до нього, дія Договору в частині страхування майна, поширюється на збиток або пошкодження, що завдані існуючому майну або майну, що належить або знаходиться у власності, під опікою, на відповідальному зберіганні або під контролем Страхувальника, що сталися в результаті або виникли внаслідок проведення будівництва або монтажу щодо об'єктів, що застраховані за Договором.

Страховик несе відповідальність та сплачує страхове відшкодування Страхувальнику тільки щодо збитків або пошкоджень, що завдані застрахованому майну за умови, що до моменту початку будівництва були вжиті необхідні заходи безпеки.

Щодо збитків або пошкоджень, що завдані вібрацією, видаленням або ослабленням опор Страховик несе відповідальність та виплачує страхове відшкодування Страхувальнику тільки у разі, якщо вони викликані частковим або повним руйнуванням застрахованого майна, а не поверхневими пошкодженнями, які не є загрозою стійкості застрахованого майна або небезпеки її користувачам.

Страховик не несе відповідальність та не сплачує страхове відшкодування Страхувальнику щодо:

- збитки або пошкодження, що є передбачуваними з огляду на характер будівельних робіт або спосіб їх виконання;
- витрати щодо заходів з метою запобігання збитку або його мінімізації, що є необхідним у період страхування.

Застраховане майно: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Страхова сума: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Франшиза: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Додаткова страхова премія: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Застереження 200. Страхове покриття щодо ризику виробника.

Відповідно до цього Застереження, якщо інше не передбачено Договором, Сторони домовились, що враховуючи умови, виключення, що зазначені у Договорі, або викладені у додатках до нього, п. 6.4.8 цих Умов має бути замінений таким текстом:

«п. 6.4.8 усі витрати, що пов'язані з ремонтом / заміною частин або об'єктів, які безпосередньо зазнали шкоди внаслідок помилок у проектуванні, дефектів матеріалів або лиття, помилок у виконанні робіт, що не відносяться до помилок у монтажі, яких би міг здійснити Страхувальник з метою виправлення оригінальних помилок, якщо така помилка була виявлена до настання випадку».

Це Зауваження не застосовується до частин або елементів у секціях завершених об'єктів інфраструктури.

Додаткова страхова премія: визначається індивідуально та зазначається в Договорі.

Договором можуть бути передбачені також інші Спеціальні умови, за згодою Сторін.

Перелік Спеціальних умов визначається в Договорі за згодою Сторін.